

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafličeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Vojaške priprave na Bližnjem vzhodu

Posvetovanja turškega vrhovnega vojnega sveta, katerim prisostvujejo tudi angleški oficirji — Koncentracija turških čet in utrjevanje turških meja

Ankara, 22. febr. e. Vrhovni svet pod predsedstvom šefa generalnega štaba Čakmaka je nadaljeval ves dan svoje delo. Izve se, da so nekaterim sejam prisostvovali tudi angleški oficirji. Znano je, da je skupina angleških oficirjev vzhodne armade prispela v Turčijo. Oficirji so v Drenopolju in Kirikiosu, kjer pomagajo turškim oficirjem pri gradnji utrdb. Prav tako je skupina angleških oficirjev v Dardanelah, kjer tudi utrjujejo obalne naprave in utrdbе.

Predsednik turške republike İsmet İnönü bo prihodnje nedelje odpotoval v evropski del Turčije. Spremljala ga bo vojna komisija in najbrž tudi maršal Çakmak sam.

Ankara, 22. febr. s. (Havas) Zakon o izrednih polnomočjih vlade, ki je stopil z odkolom vlade predčerašnjim v veljavo, daje vladi kontrolno nad vso industrijo, poljedeljsko proizvodnjo, trgovino ter dovoljuje maksimiranje cen in določitev plač.

Ustanovljena je bila posebna komisija ministrov, ki se bo bavila z vsemi vprašanji, ki izvirajo iz teh izrednih polnomočij. Komisiji predseduje ministrski predsednik Sajdam, pripadajo pa ji še ministri za narodno obrambo, finance, narodno gospodarstvo, poljedelstvo, trgovino in promet.

Curih, 22. febr. z. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja vesti iz italijanskih in angleških virov, po katerih so se pričele koncentracije turških čet na severozahodnih in severovzhodnih turških mejah, povsem v smislu posebnih poblasti turške vlade, ki jih je večerja za pričela izvajati.

Na Balkanu so ti turški ukrepi izzvali precejšnjo pozornost in vlade ostalih držav Balkanske zveze kakor tudi ostalih balkanskih držav so takoj intervenirale v Ankarli. Dobile so pa povsem pomirljive odgovore, v smislu katerih si turški ukrepi v nobenem primeru ni mogoče tolmачiti tako, da bi bili naperjeni proti nevtралnosti Balkana ali celo proti suverenosti kakih balkanskih držav.

Zanimivo je, da na drugi strani vesti o pojavu angleških častnikov v balkanskih

krajih Turčije niso izzvale nikakega vzemirjenja v balkanskih političnih krogih, čeprav so ti častniki angažirani pri izpopolnitvi turškega trdnjavskega sistema na balkanskih mejah.

London, 22. febr. s. (Reuter) Predsednik angleškega pomožnega odbora za žrtve potresne katastrofe, ki se je pravkar vrnil iz Turčije v London, je izjavil, da je turški narod stoodstotno na strani zaveznikov in prepričan, da bodo zmagali v vojni. Pri reševalnih delih po potresni katastrofi se je sijnajno izkazala organizacija turškega Rdečega polmeseča. Energični ukrepi so preprečili, da niso izbruhnile epidemije.

Zakaj so bili izgnani nemški inženirji

London, 22. febr. o. »Times« poročajo o razlogih, zakaj so bili nemški inženirji izgnani iz Carigrada in zakaj so tamošnjo Kruppovo ladjedelnico zasedli zastopniki turških oblasti. Turkom se je zdelo sumljivo, ker je nenadoma prispelo v Carigrad 20 nemških inženjerjev, ki naj bi baje sami izvršili poizkusne vožnje s podmornicami, zgrajenimi v omenjeni ladjedelnici. Tekoj se je pojavil sum, da imajo nemški inženirji namen za skoraj popolnoma zgrajene podmornice odpeljati v kako sovjetsko luko, kjer naj bi čakale na nadaljnja navodila nemške vlade. Ko se je zaradi nekaterih znakov ta sum še bolj povečal, so carigradske policijske oblasti sklenile, da zasedejo ladjedelnico.

Kriza v Iraku

Bagdad, 22. febr. s. (Havas) V zvezi s krizo iraške vlade je bil odstavljena šef iraškega generalnega štaba, dalje poveljnik prve divizije in poveljnik mehaniziranih oddelkov. V vsej državi vstava popoln red in mir. Novo vlado sestavlja Rašid Alid Gulaj. Dosedanji ministrski predsednik Nuhi paša Said bo prevzel predvidoma v novi vladi zunanje ministrstvo.

Položaj sovjetov ni ugoden

Sovjetska Rusija se zaveda zavezniške grožnje na Bližnjem vzhodu

London, 22. febr. s. (Havas) »Times« se bavijo v uvodniku z zunanje-političnim položajem sovjetske Rusije po vstopu v finski vojno. Smatrajo, da se je položaj sovjetske Rusije poslabšal in da ima le malo možnosti, da bi ga mogla izboljšati v svojo korist. Odnosaji med sovjetsko Rusijo na eni strani ter Francijo in Anglijo na drugi so skrajno slabi. Predvsem zamerita Anglija in Francija sovjetski Rusiji, da zalaga Nemčijo z dobavami, in to pod nevtралno zastavo. Nadaljnji razlog za poslabšanje odnosov pa je bil sovjetski napad na Finsko.

Oba ta razloga bi mogla privedi do vojne napovedi sovjetski Rusiji. Anglija in Francija se pri tem zavedata, da ima sovjetska Rusija v primeru odkrite vojne ne more povzročiti resne škode. Na drugi strani pa lahko oni sovjetsko Rusijo zelo

škodujeta. Tako na primer dobiva sovjetska vojska na Daljnem vzhodu petrolej preko Sredozemskega morja in Sueškega prekopa. Ta prevoz se vrši po dobri volji Anglije, ki ga lahko vsak trenutek ustavi. Glavni sovjetski petrolejski vrelci ob Kavkazu so v območju turških in iraških letalskih oporišč. Od petroleja pa je sovjetska Rusija danes tembolj odvisna, ker je že tudi vse poljedelsko delo motorizirano. Sovjetska Rusija dobro čuti grožnjo s strani zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu pod poveljstvom generala Gamelina.

Na podlagi vsega tega si je mogoče razlagati, zakaj se sovjetska Rusija še ni odločila, da bi napovedala Angliji in Franciji vojno, kljub provokacijam, ki jo je čutila z izključitvijo iz Društva narodov in z angleško in francosko pomočjo Finski.

Zbližanje med Rumunijo in Bolgarijo

Danes je prispel v Sofijo rumunski finančni minister — Rumunski tisk poudarja velik pomen njegovega obiska

Sofija, 22. febr. e. Danes je prispel iz Varne v Sofijo rumunski finančni minister Mitica Constantinescu. Posebna delegacija bolgarskih službenih osebnosti je odpotovala na rumunsko-bolgarsko mejo v Dobrudžo do postaje Oborište, da sprejme rumunskega ministra.

Bolgarski tisk posveča veliko pozornost prihodu rumunskega ministra v prestolnico, ter pripisuje posebno važnost temu obisku.

Bukarešta, 22. febr. AA (Rador): Vsi današnji listi prinašajo pod velikimi naslovi vesti o potovanju rumunskega finančnega ministra in guvernerja rumunske narodne banke Constantinescu v Sofijo, kjer bo gost bolgarske vlade. Constantinescu bo vrnil s tem obiskom, ki ga je napravil bolgarski finančni minister novembra lanskega leta Bukarešti »Timpul« naglašala da ta obisk ni obisk iz kurtuzije, temveč bodo ob tej priliki izmenjane misli glede vseh gospodarskih in trgovinskih vprašanj, ki zanimajo obe državi in ki naj se urede tako, da bodo v skladu s skupnimi interesi obeh držav. List pravi, da je ta obisk eden izmed številnih znakov, ki se v zadnjem času pojavljajo o rumunsko-bolgarskem zbliznanju. Javno mnenje opaža z velikim

zadovoljstvom zboljšanje odnosov med Rumunijo in Bolgarijo.

Isto zadovoljstvo je opaziti tudi pri bolgarskem javnem mnenju. Bolgarski tisk naglašala izjavo rumunskega zunanjega ministra Gafenca na poslovilnem banketu na čast bivšemu bolgarskemu poslaniku v Bukarešti Kirovu. Gafencu je dejal: »Ostani naših narodov ni v medsebojnem pobijanju temveč nasprotno v zbliznanju ter medsebojni pomoči v mirnem in neodvisnem življenju. Ideal in naše skupno poslanstvo je v skupni borbi za konsolidacijo obeh držav in napredek obeh narodov.

Rim, 22. febr. AA (Stefani) Vodja rumunske mladine Sidorovici je zapustil snoči Rim. Na postaji so se od njeza poslovili tainik fašistične stranke Mutti, predstavniki oblasti in druge ugledne osebnosti. Oddelek fašistične mladine mu je izkazal čast.

Italijansko-rumunsko prijateljstvo

Bukarešta, 22. febr. e. V kratkem prispel v Bukarešto italijanska delegacija zaradi pogajanj za sklenitev obsežne gospodarske pogodbe med Italijo in Rumunijo. Ta po-

zodba naj bi omogočila znatno povečanje medsebojne trgovinske izmene. Ob tej priliki poudarjajo v Bukarešti delstvo, da je bila trgovina z Italijo tudi dosedaj največjega pomena za Rumunijo. Ker se bodo ta

pogajanja vodila v atmosferi božvoljenja italijansko rumunskega prijateljstva in sodelovanja na gospodarskem polju, računajo, da bodo rezultati zelo koristni za okrepitev mira v tem delu Evrope.

Pred pomorsko bitko na severu?

Po skandinavskih in italijanskih vesteh se zbirajo angleške vojne ladje na severu Norveške — V Londonu teh vestí ne potrjujejo

London, 22. febr. s. (Reuter) Po poročilih iz Osla je bila v bližini severne norveške obale opažena eskadra angleških vojnih ladij.

Milan, 22. febr. z. »Stampa« objavlja vest, da se je eskadra britanskih vojnih ladij pojavila na odprtem morju v neposredni bližini norveške luke Vardø na Barentskem morju. Vardø leži na polotoku Varjag Njarga nedaleč od Pečenge. Eskadro se stavlja velika bojna ladja in več manjših edinic angleškega domačega brodovja.

London, 22. febr. p. Iz raznih krajev na norveški obali poročajo, da so opazili angleške in nemške vojne ladje. Obenem potrjujejo, da se v bližini fjorda Faranga v severni Norveški, ki deli Norveško od Pečenge, mudi eskadra angleških vojnih ladij, katerih število doslej še ni znano. Doslej se niso mogli ugotoviti, ali zasledujejo an-

gleške vojne ladje morda nemške ladje, ki bi mogle pripluti iz Murmanska, ali imajo namen blokirati in onemogočiti nemške transporte železne rude ali pa izvršiti kake operacije v bližini Pečenge.

Dopisnik agencije United Press v Bergenju potrjuje, da križarijo nemške in angleške vojne ladje vzdolž norveške obale, zaradi cenzure pa ne more poročati nobenih podrobnosti.

London, 22. febr. AA (Reuter) V Kirkenesu in drugih severnih skandinavskih mestih krožijo vesti, da so v vodah severne Švedske zapazili angleške vojne ladje. Te vesti niso potrjene. Tudi v norveških lukah ni nič znanega o prisotnosti angleških vojnih ladij v norveških vodah. Posebno se naglašala, da je na morju gosta megla in da ni bilo opaziti nobenega znaka gibanja angleških pomorskih edinic.

Norveška je izgubila že 51 trgovskih ladij

Tudi Nizozemska ima velike izgube — Odredbe danske pomorske oblasti

London, 22. februarja s. (Reuter) Nemške podmornice so potopile dve norveški trgovinski ladji. Pred tednom je bil torpediran v Atlantskem oceanu 2500 tonski parnik »Stenigstad«. Posadka se je v dveh rešilnih čolnih večerja rešila na irsko obalo. Eneza člana posadke še pogrešajo. V nedeljo je bil torpediran parnik »Sanstad« (5000 ton). Vsa posadka 28 mož je bila večerja izkrcana v Angliji.

Od začetka vojne dalje je doslej Norveška izgubila že 51 trgovinskih ladij z skupno 175.000 tonami. Pri tem je izgubilo življenje okoli 350 norveških mornarjev. Samo v teku februarja je bilo potopjenih 19 norveških ladij.

London, 22. febr. s. (Reuter) V bližini španske obale se je večerja po eksploziji

potopil 4700 tonski nizozemski parnik »Tara«, ki je bil na poti iz Argentine v Rotterdam. Domnevajo, da ga je torpedirala nemška podmornica.

Pred tednom je bil v Atlantskem oceanu potopljen 9000 tonski nizozemski petrolejski parnik »Den Haag«. Posadka je bila v rešilnih čolnih 75 ur na morju in so jo šele sedaj rešili 13 mož posadke pogrešajo.

V Severnem morju je naletela na mino nizozemska ribiška ladja »Petena« in se potopila. Posadka je rešena.

Kodanj, 22. febr. s. (Reuter) Danske oblasti so prepovedale vsem danskim ladjam plovbo brez spremstva južno od 61. vzporednika, to je nekakva v liniji med Bergenom in Setlandskim otočjem.

Za gospodarsko sodelovanje z Bolgarijo

Velike priprave v Sofiji za sprejem naših gospodarstvenikov

Sofija, 22. febr. e. Ves bolgarski tisk obširno piše o prvi seji JB-trgovske zbornice. Za sprejem jugoslovenskih gospodarstvenikov, ki jim bo na čelu trgovinski minister dr. Ivo Andres, delajo velike priprave.

Listi objavljajo tudi program bivanja jugoslovenske trgovinske delegacije v bolgarski prestolnici. Po prvotnem dogovoru bi morala jugoslovenska trgovinska delegacija prispeti v Sofijo že v soboto ob 10.45, toda ker je v soboto svečana otvoritev 25. narodnega sobranja, na katerem bo imel kralj Boris prestolni govor, je bil prihod jugoslovenskih gospodarstvenikov odložen za soboto večer ob 20. Jugoslovenska delegacija odide iz Beograda v soboto zjutraj. Na jugoslovensko bolgarski meji bo posebna delegacija sprejela goste. Na čelu bo glavni tajnik bolgarske trgovinske zveze Minko Sipkovenski. Službeni sprejem jugoslovenske delegacije pa bo na sofijski centralni postaji ob 20. Gostje iz Beograda z ministrom dr. Andresom na čelu se bodo s postaje odpravili z avtomobilom do hotela.

V nedeljo ob 10. bo v svečani dvorani hotela »Bigracija« svečana seja trgovskih zbornic. Na otvoritveni seji bosta sodelovala tudi kraljevi simfonični orkester in zbor Gusle. Ves koncertni program bo prenašal sofijski radio. Bolgarski minister za trgovino Slavko Zagorov bo priredil svečano kosilo ob 13.30 v restavraciji velikega hotela »Bigracija«. Ob 21. priredi JB-trgovska zbornica večerjo na čast gostom v dvorani hotela »Bigracija«.

V ponedeljek 26. februarja se sestane upravna odbora obeh trgovskih zbornic in bosta imela skupno sejo ob 10.30. Seja bo

v sofijski trgovski zbornici. Na seji bodo izmenjavali misli o vprašanjih, ki zanimajo obe trgovski zbornici. Ob 13. bo obed, ki ga priredi gostom na čast predsednik občine inž. Ivan Ivanov. Ob 17. bo sprejem v jugoslovenskem poslanstvu. Predstavniki jugoslovenskega gospodarstva in gosti JB-trgovske zbornice se bodo vrnili v ponedeljek ob 20.45 v Beograd.

Pred odhodom druge kanadske divizije

Ottawa, 22. febr. s. (Reuter.) Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je sredi sporočil, da vežbanje druge kanadske divizije dobro napreduje in da bo v kratkem poslana v Anglijo, da tam nadaljuje vežbanje skupno s prvo divizijo, preden bo poslana na fronto. Prav tako odide v kratkem v Anglijo prva kanadska letalska eskadrija. Kanadska aktivna vojska šteje sedaj 70.000 mož, nadalje pa še 9000 letalcev in 6000 mornarjev vojne mornarice. Proračun za vojaške namene znaša za prvo leto 125 milijonov angleških funtov.

Zopet potres v Anatoliji

Carigrad, 22. febr. i. V Anatoliji je večerja zopet nastal hud potres, ki je uničil štiri vasi. Potresni sunki so se ponavljali dve uri. Pri potresu je bilo ubitih 40 oseb, 20 pa ranjenih. Potres so občutili tudi v Ankari in nekaterih drugih mestih.

Iz notranje politike

NOVI PREDSEDNIK DEMOKRATSKE STRANKE

Včeraj je bila v stanovanju pokojnega Ljube Davidovića seja širšega glavnega odbora demokratske stranke. Podpredsednik stranke Milan Groj je v svojem spominskem govoru poudarjal veliko izgubo, ki je zadela stranko s smrtjo njenega predsednika. Za njim je govoril vseučiliški profesor dr. Boza Marković, ki je predlagal, naj odbor izvoli za novega predsednika Milana Groja. Predlog je bil soglasno sprejet. Milan Groj je izvolitev sprejel. Poudaril je težke naloge, ki jih je sprejel zase in za demokratsko stranko v teh resnih časih.

ZA NARODNI ZNACAJ NASE DRŽAVNE PRESTOLNICE

Prva številka novega tednika »Beogradski Lloyd«, ki ga izdaja »Agencija Balkan, novinarsko-obavestvena oglasno i štamparsko izdavačka zadruga«, piše:

Beogradu kot prestolnici Jugoslavije je treba čim prej vrniti njegov pravi narodni značaj, značaj glavnega mesta kmečkega naroda kraljevine Jugoslavije, da bi ga kot takega ves naš narod vzljubil in branil tako, kakor je nekoli srbski narod ljubil in branil svoj mali Beograd.

NEVARNOST NOVE FRONTE

»Napred«, ki ga izdaja beograjski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, eden izmed srbskih strokovnjakov za sporazum s Hrvati, priobčuje članek »Srhovanje in državna preureditev«, v katerem je rečeno med drugim:

»Čisto srbska orientacija se poudarja vedno bolj tudi v srbskih političnih krogih. Poleg strank, ki so bile zmerom pretežno srbske po tendencah svojega političnega delovanja, zojujejo danes tudi ostale stranke svoje politične koncepcije na čisto srbski problem. Ne smemo se variti, da velika večina čimteljev v srbskem političnem življenju noče pravilne ureditve odnosov med hrvatskim in srbskim narodom, ker se z vsemi silami trudi, da podaljša v novi obliki hegemonistični sestav, kar bi prej ali slej onemogočilo tudi obstoj banovine Hrvatske. Zdi se celo, da se hoče ustvariti velikosrbska fronta in kljub težkemu mednarod. položaju brezobzirna borba proti pravilni ureditvi odnosov med Hrvati in Srbi.«

Pol milijona prošenj

Washington, 22. febr. s. (Reuter.) Po uradnih podatkih, ki jih je objavilo zunanje ministrstvo, je v zadnjih mesecih približno pol milijona oseb v pokrajinah, ki so pod nemško oblastjo, zaprosilo ameriške konzulate, da se smejo izseliti v Zedinjene države. Že od junija preteklega leta je bilo na ameriških konzulatih v Nemčiji vloženih 300.000 prošenj za izselitev v Zedinjene države.

Schacht — direktor Goeringovih tvornic?

Bern, 21. febr. j. (Havas) Kakor poroča berlinski dopisnik lista »National Zeitung«, bo bivši nemški finančni minister in prezident Reichsbanke, dr. Schacht, v kratkem imenovan za direktorja ene izmed največjih nemških kovinskih industrij. Verjetno je, da bo prevzel vodstvo državnega metalurgičnega kombinata »Hermann Göring Werke«, vendar pa dopisnik švicarskega lista o tem nima še nikakega potrdila.

Italijansko-nemški kulturni odbor

Rim, 21. febr. br. (Stefani) V smislu konvencije o kulturnem sodelovanju, ki je bila lani sklenjena med Italijo in Nemčijo, se je ustanovil poseben odbor, sestavljen iz delegacij prosvetnih in propagandnih ministrstev obeh držav, ki se bo jutri prvo sestel. Zasedanje odbora bo trajalo teden dni. V okviru konvencije se je razvilo med Italijo in Nemčijo že do sedaj živahno sodelovanje, posebno na področju filmske produkcije, znanstvenega dela in medsebojnega spoznavanja kulturnih pridobitev obeh narodov. Odbor naj bi sedaj omogočil sistematično nadaljevanje tega dela.

Vohunstvo na Norveškem

Oslo, 22. febr. e. (Norske tel. agencija) Pravosodni minister Volde je izjavil v parlamentu, da so oblasti poostrele kontrolne ukrepe naj tujci, da na ta način preprečijo vohunstvo. Omenil je dva primera, ko so tujci iz nevtралnih držav vohunili v korist vojujočih se držav in so bili zaradi tega obsojeni.

Borzna poročila

Curih, 22. febr. Beograd 10. — Pariz 10.0075, London 17.6675, New York 446. Bruselj 75.10, Milan 22.52, Amsterdam 237.35, Berlin: nejasno, Stockholm 106.20, Oslo 101.35, Kodanj 86.125, Sofija 5.50, Bukarešta 3.35.

Finci skrajšali svojo obrambno linijo

Ugodnejša poročila s finskega bojišča: sedanja finska črta je po mnenju vojaških strokovnjakov močnejša od prejšnje V Helsinkih zatrjujejo, da so sovjeti še niso zavzeli trdnjave Kojvisto - Novi snežni meteži ovirajo vojne operacije

Helsinki, 22. febr. s. (Havas). Čeprav so merodajni sovjetski krogi dali razumeti, da bo sovjetska vojska za 22. obletnico ustanovitve rdeče vojske jutri vkrakala v Viborg in je tudi začasi umik Fincev potrdil to upanje, po vseh znakih soditi, ni sedaj nobene verjetnosti, da bi sovjeti mogli res doseči ta uspeh. S svojim umikom so Finci skrajšali svojo obrambno linijo in prisilili sovražnika, da izvede novo razporeditev svojih sil, ki se morajo prilagoditi novemu zavzetemu ozemlju. Finci so se umaknili samo nekako 7 do 8 km.

Glavni sovjetski napadi ne veljajo samo direktno Viborgu, temveč grede tudi ob reki Tajpale. Tu zasledujejo odločno namen, da razbremenijo ogrožene sovjetske divizije na severu Ladoškega jezera. Napadate dve sovjetski diviziji po skrbni topniški pripravi. Toda finske pozicije so tu tako močne, da se ni treba Fincom bati niti topniških niti letalskih obstreljav. Ko je po vseh sovjetskih topniških pripravah napadla sovjetska pehota v upanju, da bo našla finske postojanke oslabilene, so jo Finci z močnim ognjem pregnali nazaj.

Kar se tiče finskih postojank pred Viborgom, sodijo vsi strokovnjaki, da je linija, ki jo sedaj držijo Finci, še mnogo močnejša nego ona, ki so jo imeli prej zasedeno.

O bombardiranju finskih mest v zaledju pripoveduje neki ameriški letalec, ki sodeluje pri protiletalski obrambi, zanimive podrobnosti. Tako so sovjeti predvčerajšnjim bombardirali mestce Riihimaki. Sovjetska letala so vrgla na strateško brezpomembno mesto 1000 bomb. Pri tem pa je bil ubit samo 1 civilist in 20 delavskih hiš je bilo porušeni. Ameriški letalec pravi, da še nikdar ni videl take porušitve mest.

Helsinki, 22. febr. s. (Reuter). Sovjetske čete so sedaj obnovile na Karelijski zemeljski ožini napade proti novim finskiim postojankam. Najhujiši pritisk izvajajo na obeh skrajnih koncih fronte pri Kojvistu na zapadu in ob reki Tajpale na vzhodu. Finska poročila pravijo, da so se vsi napadi na drugo finsko obrambno linijo doslej ponesrečili. Na druga linija teče povsod približno 8 km za prvo, ki so jo Finci pred dnevi opustili. Sedaj tudi v Helsinkih potrjujejo, da so sovjetske čete zasedle mesto Kojvisto. Trdnjava Kojvisto pa je še v finskih rokah. Trdnjava leži na otoku v Finskem zalivu, nekako 20 km pred Viborgom. V napadih ob reki Tajpale sta udeleženi dve sovjetski diviziji.

Zadnja pot Ljube Davidoviča

Ob ogromni udeležbi množice in zastopnikov vseh oblasti so položili včeraj večletnega državnika k večnemu počitku

Beograd, 22. februarja. Včeraj je veliki državnik Ljubo Davidovič iz cerkve sv. Save na Savincu nastopil svojo zadnjo pot. Ob 8. uri, ko je Ljuba Davidovič ležal na mrtvaškem odru, je mimo njegove krste defiliralo okoli 150.000 ljudi. Včeraj ob 7. je bila kratka zadušnica, nato pa so se začeli zbirati zastopniki oblasti in raznih organizacij, pred cerkvijo pa se je zbrala ogromna množica naroda. Ob 9. uri prisel tudi zastopnik N. Vel. kralja general Pavle Bariakarevič, nato pa so se v cerkvi zbrali tudi predstavniki vlade in raznih strank.

Zadušnico je opravil episkop Arsenij, ki mu je asistiral 40 svečnikov. Eni kop se je od pokojnika poslovil v imenu pravoslavne cerkve, nakar so krsto črni glavnega odbora demokratske stranke prenesli pred cerkev. Tu so se od pokojnika poslovili v imenu demokratske stranke njen podpredsednik Milan Grol, v imenu narodne radikalne stranke njen predsednik Miša Trifunović, v imenu JNS njen podpredsednik Jovo Banjanin, v imenu SDS dr. Hinko Krizman, v imenu socialistične

Helsinki, 22. febr. s. (Reuter). Zadnja poročila pravijo, da so operacije na Karelijski zemeljski ožini zaradi snežnih viharjev zastale, sovjeti pa zbirajo na obeh skrajnih koncih fronte nove čete.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 22. febr. s. (Fin tel. ag.) Vojno poročilo finskega vrhovnega poveljstva, izdano včeraj opoldne o vojnih operacijah 20. februarja pravi:

Na kopnem: V teku dneva je sovražnik na Karelijski zemeljski ožini poskusil več napadov med Finskim zalivom in jezerom Muola. Boji so trajali deloma vso noč. Vsi napadi pa so bili odbiti. Uničili smo več sovražnih tankov. Ob reki Tajpale sta napadli dve sovražni diviziji, podirani od topništva in letalstva. Napadi so se ponavljali še pozno v noč. Sovražnik je bil odbit z velikimi izgubami.

Na severovzhodu Ladoškega jezera je dan potekel primeroma mirno. Zavzeli smo več sovražnih postojank.

Pri Kuhmu smo odbili sovražni oddelek, ki je skušal preko meje prebrskati na pomoč obkoljenim sovjetskim četam.

Na drugih delih fronte občajna patrola in artilerijska aktivnost.

V zraku: Naše letalstvo je izvedlo več uspešnih izvidniških poletov v sovražno zaledje. Naši bombniki so napadli pončič sovražna taborišča, prdnevi pa so bombardirali sovražne položaje na pobodu. Tako nad fronto kakor tudi v zaledju so se naša letala udeležila uspešno v več letalskih bitkah.

Sovražna letala so se udeleževala tako na fronti kakor tudi v zaledju. Zlasti živahnost so bili napadi na mesta v zaledju, ki so se ponavljali tudi v noči. Prodvsem so bila bombardirana mesta ob južni in zapadni obali, med drugimi Lahti, Kouvala, Hernina in Hangö. Več civilistov je bilo ubitih in množice ranjenih. Več sovražnih bombnih formacij smo razpršili in pregnali. Po potrtih podatkih smo v teku dneva sestrelili 17 sovražnih letal. Dve nadletni šteta peščala na begu za sebi metan din, tako da s a bili nabrže isto tako nesposobljeni za nadaljnji primerov še ni potrdila za domnevo, da so bila isto tako sestreljena.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 22. februarja s. (Reuter) Svojnje sovjetsko vojno poročilo pravi, da se včeraj na fronti ni primerilo nič posebnega, pač pa trdi poročilo, da so sovjetske čete mod 19. in 21. februarjem zavzele 136 utrjenih finskih postojank pri Kojvistu, med njimi 37 zelezobetonskih artilerijskih oporišč. Poročilo pravi dalje, da je bila sovjetska aviacija včeraj zelo aktivna ter da je bilo sestreljenih 16 finskih letal.

Podrobnosti o uničenju 15. sovjetske divizije

Helsinki, 22. febr. s. (Fin tel. ag.) O boju z 18. sovjetsko divizijo poroča posebno poročevalec lista »Helsinki Sanama« nekat nadaljnjih podrobnosti. Zaključni boji so se vršili z oddelkom elitnih sovjetskih smučarskih čet, ki so prihajali na pomoč obkoljeni diviziji. Finci so napadli oddelek z dveh strani. Boji so trajali nepretrgoma 48 ur. Približno 1800 sovjetkih vojakov je padlo. Sovjetska letala so bombardirala finske postojanke, vendar so se finske čete tako dobro varovale, da niso imele nobenih izgub. Velika sovjetska topniška letala so metala svojim četam s padali živih in vojni material med borbo. Končno so se morali pes-mezni manjši sovjetski oddelki predati, ker so bili za popolnoma izčrpani. Mnogi vojaki so bili že več dni brez hrane.

Madžarski prostovoljci

London, 22. febr. s. (Reuter) Več sto madžarskih prostovoljcev, ki gredo na Finsko, je sedaj na poti iz Pariza v London. Včeraj je prisnela v Pariz nova skupina 1000 madžarskih prostovoljcev. Vsi so zelo dobro opremljeni, imajo kuhanje in smučal. Nadaljnjih 1000 Madžarov bo še v kratkem sedelo na Finsko. Skupina ki je včeraj prisnela v Pariz, pripoveduje da jo je na poti skozi Južnaevlavo prebivalstvo zelo prijateljsko sprejelo.

Švedska pomoč

Stockholm, 22. febr. AA (Havas) Predsednik švedske vlade Hanson je imel v parlamentu govor o pomoči Finski. Izjavil je, da vlada izvaja politiko pomoči Fini ki tudi z dejanja ne samo z bres dami. Fini ni zahtevala vojaške pomoči od Švedske uradno, temveč samo v privatnih razgovorih med člani finske in švedske vlade. Mi smo odločeni, je dejal Hanson, nadaljevati našo dosedanja politiko brez ozira na to, koliko bomo s tem mogli koristiti Finski.

Švedski protest v Moskvi

Stockholm, 22. febr. s. (Reuter) Župan v Pajali je izjavil, da pri včerajšnjem bombardiranju s strani sovjetskih letal ni bil nihče v vasi ubit, pač pa je bilo nekaj prebivalcev ranjenih od drobcev bomb. Povzročenih je bilo mnogo požarov in vse šipe v kraju so popokale. Sovjetski letalci so brez dvoma mislili, da so nad finskim mestom, čeprav leži Pajala dobrih 8 km od finske meje.

Švedski poslanik v Moskvi je še snoči dobil nalogo, da vložil zaradi incidenta oster protest pri sovjetski vladi.

Mravljeto branilec dr. Josip Cepuder je v sijajnem pleoadeju očrtal politično atmosfero, v kateri so šenčurški dogodki potekali in razpoloženje ljudi, ki so pod vodstvom po načrta razbijali shode na Gorenjskem. Obramba ni mogla preko dejstva da je dekan Škerbec po svojem prvem zastopniku v Beogradu prekladal svoje izjave o krivem pričevanju poslanca Milana Mravlje. Sicer se dekan Škerbec zdaj zagovarja, da je njegov pravni zastopnik proti njegovi volji prekladal kleveto, toda sodniki kot juristi ne morje preko tega dejstva. Branilec je tudi izpodbil verodostojnost priče Ivana Ureka. Predčital je izvedeniko mnenje zdravnika dr. Choleva, v katerem je zdravnikovo mnenje da je Ivan Urek neuravnotežen človek, ki ne odgovarja za svoje besede in za svoja dejanja ter da je prirojen manipulac. Ako je bil Ivan Urek l. 1923 v Celju na podlagi tega mnenja oproščen, ne more zdaj njegovo pričevanje veljati kot verodostojno. Najbolj učinkovita pa so bila izjavljanja branilca dr. Cepudra, ko je primerjal izpovedi priče pred sedmimi leti z njihovimi sedanjimi izpovedmi. Pri vseh glavnih pričah se je pokazalo, da se jim je spomin po osemih in sedmih letih neverjetno osvežil in so vedle povedati stvari, o katerih v Beogradu niso nihčevar vedele. Branilec je nato opozoril državnega tožila. Ne glede na to pa je Mravlje vedno logično in dosledno izpovedal, kar je slišal in vedel, mogoče pa je, da zaradi trušča in razburjenosti res ni nihče drugih slišal inkriminiranih besed, toda Mravlje je takoj po dogodku povedal Lokarju in nato mnogim drugim, da je dekan Škerbec vzkliknil »Živela samostojna Slovenija, živela republika«.

Predsednik senata s. o. s. Ivan Brelih je izrekel opustilno sodbo. Po § 280 k. p. je bil Milan Mravlje oproščen krivde in kazni. Sodisce se je preprčalo, da dekan Škerbec ni izrekel inkriminiranih besed, toda Mravlje je slišal v kritičnem trenutku vzkliče »Živela republika« in morda je v razburjenosti pripisal te besede dekanu Škerbecu. Subjektivno torej ni po krivem pričal. Sodisce je upravičeno dvomilo v izpoved Ivana Ureka. Četudi bi Mravlje rekel tiste besede v poslanskem klubu, ne bi s tem tudi že priznal, da je po krivem pričal. Glode svojih visokih odškodninskih zahtevkov je bil dekan Škerbec zavrnjen na pot civilne pravde. Državni tožilec je prijavil proti opustilni sodbi revizijo, dekanov zastopnik pa se ni izjavil.

Ni bilo tako

Loka pri Zidanem mostu, 21. febr. Pod naslovom »Zaradi 200 din skočil pod vlake smo v sredo 14. t. m. poročali o 25 letnem pekovskem pomočniku Albinu Kunju iz Krškega, ki je stuzil pri pekovskem mojstru Francu Moletu v Radečah. Po naknadnih informacijah naše poročilo ni bilo točno. Kunej je opravil svojo službo vestno. Nekot mu je trgovec Medved v št. Jurju pod Kumom izročil 700 din, da bi jih odnesel trgovcu Bau-u na Jag-njenčf. Fant se je peljal s kolešom in je med potjo denar izgubil. S trgovcem Medvedom se je dogovoril, da mu bo vračal tedensko po 25 din. Ta čas si je kupil obleko

in ni mogel redno plačevati dolga. Trgovec Medved je večkrat pisal pekovskemu mojstru Moletu naj bi on poskrbel, da bi fant redno odplačeval. Ker je dobil Moleta že več takih pisem je končno fantu odpovedal službo in izročil poselsko knjizico.

To je najbrž fanta tako potrla, da je obupal nad življenjem in skočil pod vlak. Sicer pa nihče ne ve, kaj se je zgodilo z njim. Morda je pa prišel pod vlak po nesreči. To se bo pojasnilo šele, če bo Kunej okrevaj. Zaenkrat je njegov položaj še precej resen.

Lep jubilej nacionaine delavke

Zagorje, 22. februarja. V petek bo dopolnila šesto desetletje svojega dela, skrbi in žrtve polnega življenja dalec naokrog znana in splošno priljubljena vdova po mizararskem mojstru Ga. Franja Blažičeva iz tako zване »srbske četvice« v Toplicah. Že v zgodnji mladosti, ko so bile prilike v našem revirju zastrupljene po nemškutarski gospodini in ko se je bil neizprosen in zagitjen boj za slovensko stvar, je imela v svojem očetu, mizarju Mandlju najlepši zgled, kako je treba delati za napredno narodno stvar. Pokojni njen oče je bil med ustanovitelji zagorskega sokolskega društva, torej eden iz male četice, ki je kasneje izbojevala tudi slovensko občino. Razume se, da je bila naša jubilarica vse od detinskih nog v vrstah sokolske družine, ki ji je ostala zvesta do današnjih dni ter je delala z njo radosti in bridkosti. Ko jo je pozneje poveljed pred oltar mizararski mojster, prerano umrl Slavoj Blažič, mu je stala krepko ob strani in je med svetovno vojno, ko je bil mo. pri vojaki samostojno z nekaj pomočniki vodila njegovo obrt kar se da vzorno. V zakonu mu je rodila pet dečera. Fanči, Viko, Dragico, ki je umrla, Minko in Darinko, ki se nahajajo v uglednih življenjskih položajih, poročene z agilnimi sokolskimi delavci.

Mimo dela v Sokolu se je pred leti z vso njejo lastno temeljitostjo, vnamo in požrtvovalnostjo oprijela dobrodelnost v KJS čigar predsednica je že šesto leto. Na tem mestu smo že ponovno poročali o delu našega KJS in bi bilo odveč ponavljati, koliko je to društvo storilo dobrega posebno v času teške krize v revirju. Boj kot kje drugje bodo ostala njena dela žanimana v hvalnih slovih vseh tistih, ki jim je družina KJS olajšala potje. Jubilarica je bila in je klub svojim letom še vedno sveta, zgled delavnosti in nepristranske ljubezni do trpečega ter vzor sokolske sestre. Štejem si v prijetno dolžnost, da ji k jubileju iskreno čestitamo v imenu vse javnosti z željo, da bi nam ostala ohranjena v polnem razmahu svojih moči še dolga, dolga leta; svojim pridnim sodelavkam v KJS pa vzpodbujna predsednica in sestra kakor doslej Živela!

Naše gledališče

Začetek ob 20 uri. Četrtek, 22. februarja: Asmodej. Premiera. Premierski abonma. Petek, 23. februarja: zaprtlo. Sobota, 24. februarja: Praznik cvetočih češenj. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Nedelja, 25. ob 15 uri: Kupčija s smrtjo. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20 uri: Asmodej. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20 uri. Četrtek, 22. februarja: Lumpaciua Vagabundus. Red četrtak. Petek, 23. februarja: ob 15 uri: Gorenjski slavček. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 18 din navzdol. Sobota, 24. februarja: Travlatia. Izven. Gostovanje Zlata Gjunjenac, Borisa Popova in Zilpa Gostića. Nedelja, 25. Ob 15 uri: Lumpaciua Vagabundus. Izven. Ob 20. uri: Prasquita. Izven.

Gospa Zlata Gjunjenac bo v soboto zvečer pederščice nastopila kot vlogeta v Verdijevi »Travlatia. Dognanost in umetniška višina njene krecejje in v nemajhnih meri pripomniga tudi delu samemu do take pripubljenosti pri našem občinstvu. Istovčasno z njo bo gostoval tudi naš rojak Josip Gostić, ki bo pel Alfredo, dočim bo Germaneta pel Velokoslav Janko. Naslednji večer bo Ga. Gjunjenac gostovala še v ejerjeli Leharjevji opereti »Frasquita«, ki je že ponovno žela v briljantni naslovni partiji skupaj z našim tenoristom Franciom izredno uspeh. Ga. Gjunjenac bo ob tej priliki nastopila v povsem novih elegantnih toaletah, razen tega pa bo pela še poseben vložek, španski ples. Puno in Pla Markar bosta v sredo ponovno nastopila na našem odru s svojo in Inočkovo veliko pesno pesnitvijo »Loka«. Ker se morata umetniška nato vrniti v Munkovo, opozarjamo zainteresate, da je to drugo najuno gostovanje nepreklicno postojanje!

Za nameček še malo mraza

Ljubljana, 22. februarja. Zima je letos nepokupljiva... Nič nam noče ostati dolžna. Čim je začelo »zagovarjati« ter nepovedavati pomlad, mrzaz čez noč pritisne. Pričekovali smo sicer, da bo še nekaj časa mrzlo, nismo pa mislili, da se bo mrzaz še stopnjeval. Bliža se Matija, mrzaz pa pritiška vseko jutro, kakor sreči zime. Četudi letošnje zime ne pritevamo med najhuješe, jo moramo priteštati med najdaljše. Pomisliti je treba, da je v tej zimi mrzaz začel pritiščati se pred božičem. Januarja ni popustil nobenkrat, le v tem mesecu je bilo dober teden dni južno vreme. Ko smo mislili, da mrzaz ne bo mogel več prodrati. Pred dnevi je tučel kazalo, da bo mrzaz povsem popustil, ko sta se čez dan tepja jug in burja ter je temperatura taglo narasla. Toda zmagal je zopet burja, zračni pritisk je začel zopet narasčati, da se je povsem vzdržilo. Včeraj je bil najkrajsejši sončen dan. Popolndne je bilo na soncu že zelo prijetno in meščani so se sčitili v parkih, na Gradu in Rožniku. Mislimo, da bo danes manjši mrzaz zaradi precej visoke temperature včeraj popoldne; najvišja temperatura je znašala včeraj v Ljubljani -0,5. v Mariboru pa celo 0,7. Toda v Mariboru je bilo davi zopet -20 stopinj mraza, kakor

na našem letališču. Sredi mesta je znašala temperatura -13,5. Zračni tlak je narasel izredno po vsej državi. Najvišji je v Ljubljani, 779,1 mm, vendar je bil hujiši mrzaz v Mariboru. Zelo se je zopet ohladilo tudi v Dalmaciji in val mraza je zajel tudi notranjost države. Zato je mrzaz začel ovirati železniški promet, med tem ko so prejšnje dni vlaki vozili brez večjih zamud.

Baleznica

ROLEDAR DANES: Četrtek, 22. februarja; Stol 57. Petru, Marjeta K. DANASNE PRIREDITVE KINO MATICA: Štirje osvetniki. KINO SLOGA: Ko odbije polnoči. KINO UNION: Melodija noči. RAZSTAVA INZ. MITJE SVILGA v Japonskem paviljonu odprta od 9. do 18. ure. DEZURNE LEKARNE DANES: Mr. Sušnik, Marijn trg 5. Kuralt, Gosposvetska cesta 4. Bohlece ded., Rimska cesta 31.

Dvod stia

Ljubljanski mestni svet je odobril občinski proračun za l. 1940/41. V njem je nekaj zanimivih postavk, ki kažejo, za kaj vse bodo Ljubljancani plačevali občinske davčine. Tako je med drugimi v proračunu v partiji 4. postavki l. določena posebna nagrada po 48 din od vsake začete ure uradniku, ki je zapisnikar pri sejah večinskega kluba mestnega sveta. Doslej so politične stranke same plačevale svoje zapisnikarje, v bodoče jih bodo pa ljubljanski davkoplačevalci.

Med mnogimi podporami, ki jih namerava pokloniti sedanja večina na magistratu, so tudi naslednji izdatki: prispevek za Prostvetni dom 100.000 din (ki se ponavljajo že četrtlo leto), podpora za gradnjo prostvetnih domov v Ljubljani 300.000 din (lani 300.000 din), podpora za gradnjo cerkva 100.000 din (v prejšnjih letih je občina prispevala že 250.000 din), za učiteljski konvikt »Slovenski dom« 20.000 din za podporo raznim sportnim in drugim društvom 100.000 din, Vincencijevi druži za zavetišče v Zelenu jami 100.000 (v zadnjih treh letih že 200.000 din) za zavetišče Vincencijeve konference na Viču 50.000 din (v zadnjih letih že 150.000), poleg tega pa dobe Vincencijeve konference iz proračuna za socialno skrbstvo še 42.000 din. Kuzen tega je določena še postavka 75.000 din za podpora »raznim« karitativnim društvom. Komu polajajo ta karitativna društva obračune o prejetih podporah, ni znano. Morda dobiva obračune mestna uprava. Mi ne vemo.

V Ljubljani imamo seveda še druga dobrodelna društva, ki pa niso med omenjenimi. Tudi za sokolske domove ni v proračunu nobene postavke.

Preskrba Slovenije s petrolejem

Ljubljana, 22. februarja. Tudi v Sloveniji je bilo pomanjkanje petroleja v letošnji zimi zelo občutno. Zlasti trgovci in onih krajev, kjer ni električne razsvetljave bi večeli povedati marsikaj o navalu kmečkega ljudstva na njihove trgovine, kjer je bilo tu in tam na razpolago nekaj petroleja, večinoma so pa morali trgovci ljudi pošiljati nazaj, ne da bi jim mogli postreči s petrolejem. V mnogih primerih je moral trgovec težkega srca odslužiti kmeta, saj je vedel, da ima doma bolnega družinskega člana ali kaj drugega, kar nujno zahteva luč v dolgih zimskih nočeh.

Zdaj bo Slovenija končno vsaj za nekaj časa preskrbljena s petrolejem. Upajno pa, da tako hudega pomanjkanja petroleja ne bo več kakor je bilo to zimo. Včeraj so šte, stjerne petroleja za Celje, Poljanje, pri Celju, Murško Soboto in Krško, dve čisterni petroleja sta pa ostali za Ljubljano. Pol vajona petroleja je šlo v Kočevje, pol vajona v Novo mesto in pol vajona v Trbovlje. V soboto poljejo 3 čisterni petroleja v Maribor, dve za Celje t zalec, za Ljubljano bosta po v ponedeljek na razpolago zopet dve čisterni petroleja.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS 22. II. 1940 Rateče Planica 870 m: -10, jasno, 70 cm snega, pršič, skakalnica uporabna. Planica Slatine (Dom Ilirija) 950 m: -11 jasno, 85 cm snega, pršič, drsališče uporabno, vzpenjača obrabljena. Erjavčeva koča na Vršiču 1515 m: -8, jasno, 110 cm snega, pršič. Dovje-Mojstrana 650 m: -12, jasno, 58 cm snega, pršič, skakalnica uporabna. Bled 501 m: -14, jasno, mirno, 53 cm snega, pršič. Pokljuka 1300 m: -8, jasno, 135 cm snega, pršič. Radovljica 470 m: -15, jasno, 58 cm snega, pršič. Bohinj Sv. Janez 530 m: -13, jasno, 95 cm snega, pršič. Bohinj-Zlatorog 530 m: -17, jasno, 80 cm snega, pršič. Dom na Komni 1520 m: -7, jasno, 160 cm snega, pršič. Dom na Kravcu 1700 m: -8, jasno, 160 cm snega, pršič. Koča na Veliki planini 1558 m: -7, jasno, 120 cm snega, pršič. Valzarjev dom 1180 m: -7, jasno 70 cm snega. Počivo 620 m: -10, jasno, 58 cm snega, pršič. Sodražica 550 m: -16, jasno, 55 cm snega, pršič. Kranjska gora 810 m: -11, barometer se dviga, jasno, 65 cm snega, pršič, drsališče in sankalnice uporabno. Podkoren 800 m: -11, jasno, mirno, 53 cm snega, pršič. Bloke 900 m: -7, jasno, mirno, 47 cm snega, osrenjen. Mrzlica 1119 m: -12, 70 cm snega, srčž. Rimski vrec 530 m: -12, jasno, 45 cm snega, pršič. Peca 1654 m: -12, delno oblačno, 102 cm snega, pršič.

DNEVNE VESTI

— **Bivši egipčanski kralj v Zagrebu.** Včeraj jutraj je prišel iz Splita v Zagreb bivši egipčanski kralj Abbas Hilmi II. V Splitu se je mudil že nekaj časa in stalovo je vedeloma na svoji jahti »Nimet Allah«, zasidran pred splitsko ladjedelnico. V Zagrebu je prispel s svojo mlado tujnico, in se nastanil v hotelu »Esplanada«. Zagreb se dobro pozna, saj je bil že večkrat v njem. Zdal si je želel snega in zato se je znova napotil v Zagreb.

— **Odhod naše delegacije v London odgočen.** Poročali smo, da bi morala ta delegacija odpotovati v London naša trgovinska delegacija, ker je treba urediti nekatera vprašanja glede sedanja trgovinske pogodbe med našo državo in Anglijo. Naša delegacija bi morala odpotovati v torko, pa so njeni glavni člani zaposleni. Poleg tega pa ni bilo rešeno vprašanje, kdo bo delegacijo vodil. Zato je bil njen odhod odgočen. Delegacija odpotuje najbrž šele priložni mesec.

— **Zaradi pomankanja krme prodajajo kmetje živo.** V mnogih krajih naše države je bilo primanjlkovati kmetom krme za živino. Zato prodajajo živino v primerih ko bi jo sicer rabili za rejbo. Če pojde tako naprej bo spominjal živine primanjlkovalo, ali pa je sploh ne bo prodajali. Z veliko ponudbo živine padajo tudi cene, kar pa pomeni zlasti hud udarec za male kmete. Baje razmišljajo na merodajnih mestih o tem, da bi prikupili živino, kolikor ne gre za izvoz in jo poslali v Beograd, Zagreb in Ljubljano. Tako bi se mogla občutiti cena živine za druge države na višini 4 din kg žive teže.

— **Prispevek Prizada banovinskih semenskim fondom.** Poljedelsko ministarstvo si prizadeva, da bi spomnilo kmetije v naši državi posejati dimveč žita. Zato je organiziralo preskobo siromskih kmetov s semenskim žitom preko banknih semenskih fondov, ki pa nimajo na razpolago dovolj denarnih sredstev. Zato se je ministarstvo obrnilo na Prizad, naj bi podprlo akcijo iz svojih sredstev. Prizad je dal v ta namen na razpolago 4.500.000 din. Od tega dobi dravska banovina 500.000 din.

— **Izpremenbe in dopolnitve zakona o državnih trošarinah.** Na temelju zakona o državnih trošarinah je izdal finančni minister pravilnik o izpremenbah in dopolnitvah pravilnika za izvrševanje zakona o državnih trošarinah.

— **Zagrebski redarji dobe nove uniforme.** Pripravlja se velika reorganizacija policijske straže v Zagrebu. Zdal ima Zagreb 836 redarjev, v bo občje jih bo na imel 1450. Zagrebski redarji dobe temnosive uniforme.

— **Priljubljani hodijo proti zopet ovrzan.** Na vsem primerju je divjal večeraj ponoči zopet občinski vihar. Bila je ena najburnejših in namrzljivejših noči v letošnji zimi. V kanahu med Splitom in Dračevom je bilo morje strašno razburkano. V Splitu je metala burja opoko raz streh. Perniki niso mogli voziti ali so pa prihajali z velikimi zamudami. Liska praga je ponovno zatrpna s snežnimi zametki. Iz Krina proti Gročacu vozi vlak je občital v snegu. Pročnet so morali ustaviti v večeraj jutrajšpitski brzovlak ni prispel v Zagreb.

— **Zhorovnanje učiteljev JUU za srez Dolnja Lendava.** Sreško učiteljsko društvo Dolnja Lendava sponča svojem članstvu, da bo v soboto 24. t. m. ob pol desetih učiteljsko zborovanje v ljudski šoli v Lendavi. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisli. 3. Referat g. Kokolja. 4. Razgovor o ekukurziji v Ljubljano. 5. Slučajnosti. GG. učitelji naj se pripravijo na vprašanja za posvetovalnico.

— **Novi slovenski grobovi v Ameriki.** V Brooklynu je umrl Emil Domini, star 57 let, doma iz Gorice. Žrtve letalske nesreče je postal Josip Kapel, ki je bil zadnje dve leti zaposlen kot letalski instruktor na letališču v Clevelandu. V zraku mu je odpovedal motor, letalo je tresčilo na tla in se razbilo. Kapelov spremljevalec je bil na mestu mrtve, Kapel sam je pa izidihnil med prevozom v bolnico. Pokojni je bil doma iz Kala na Notranjskem. V Pittsburgu je umrila Ivana Komandina, rojena Zervaj, v North Chicagu je umrla Franciska Ovsenec, stara 75 let, doma iz Verda pri Vrhniki. V Jenny Lindu je umrl Franc Ocep, star 73 let, doma iz vasi Leše v Zasavju. V Grenville je umrila Helena Bežek rojena Hrvatini, stara 42 let, doma iz vasi Sturje pri Sežani. V Clevelandu so umrili Andrej Štrbenk, star 60 let, doma iz Sodražice, Janez Belec, star 63 let, doma iz vasi Spodnje Pirnice na Dolenskem, Josip Celihar, star 6 let, doma iz vasi Petelinje na Notranjskem, J. Zore, star 57 let, doma iz Spodnje Hrušice pri Ljubljani, Marija Mlač, rojena Stoper, stara 62 let, doma iz Loke pri Divači in Neža Razstresen, rojena Konda, stara 64 let, doma iz Cerovega Loga na Dolenskem. V Duluthu je umrila vdova Terezija Sarabon, stara 68 let, doma nekod iz Dolenskega. V Gilbertu je umrila Marija Intihar, rojena 67 let, doma od Dobroproja. V Avelly je umrl Janez Guzelj, star 59 let, doma iz Poljan nad Škofjo Loko. V Pittsburgu je umrl Peter Klebuchar, star 54 let, doma iz Dragatusa pri Ormožju. V Avelly je umrila Katarina Bogataj, rojena Fortuna, doma s Trate nad Škofjo Loko, v Jolietu je umrl Julij Požek, star 85 let, v Milwaukee je umrl Janez Gabrijel, star 47 let, doma iz Trebnje. V Chicagu so našli v garaži ustreljenega Franca Novaka. Kaj ga je poginilo v smrt ni znano. Pokojni je bil doma iz Rače pri Grosupljem. V Chicagu je umrila Josipina Miller, stara 78 let, doma od Sv. Križa na Dolenskem. V Milwaukee je umrila Marija Frangež, rojena Plesce, stara 51 let, doma iz Rečice v Savinjski dolini. V Clintonu je umrila Terezija Mohar, stara 91 let, doma iz St. Lamberta nad Savo pri Litiji. V Waukeganu je umrila Franciska Osenovec, stara 76 let, doma iz Vrhnike. V San Salle je umrl Ernest Borisek, star 60 let, doma nekje z Dolenskega.

— **Maksimaliranje cen drv v Zagrebu.** Zagrebsko mestno poglavarstvo je izdalo naredbi o maksimaliranju cen drv in prepovedi rabe mere skaftrae v trgovini z drvi na področju Zagreba. Drva se bodo smela v bodoče v Zagrebu pročitati samo na kuh čne metre. Prvotna oukova drva se bodo prodajala po 130. drugovrstna po 125 hrastova pa po 112.50 d'n.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in stanovtno vreme. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 4 v Splitu in Kumboru 3, na Rabu 0,0, v Ljubljani —0,5, v Mariboru —0,7, v Zagrebu in na Visu —2, v Sarajevu —3, v Beogradu —7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 779.1 temperatura je znašala —13,5, na aerodromu —20.1.

— **Zaradi opeklin v bolnico.** Pri Andrejkovi, posestniku v Selu pri Ponikvah, so imeli v soboto popoldne nesrečen dan. Njihova hčerica Marjetica se je sukala okrog štedilnika. Nesreča je hotela da so se vprav tedaj, ko je bila pri štedilniku vrtica odprla in ogenj, ki je bušil iz štedilnika, je v hipu zajel uboga otoka. Vnela se je obleka, in po otroku ni bilo, da niso takoj prisikoli odrasli, in ogenj zadušili. Otroci je dobil huce opekline, in so ga prepeljali v bolnico v Celje.

— **Nesreče.** Na poldneni cesti je padel 54letni brezposelni delavec Anton Janšek iz Ljubljane, in si zlomil desno nogo, po škokoval pa se je tudi na hrbtu. — **Delavec Ivan Hudiolin iz Škofje Loke** je nakladal na voz hode, pa mu je padel en hlood na nogo in mu jo zlomil. — **23letna posestnikova hči Franja Lotič** iz Češnjice je padla z lestve in se hudo poškodovala po glavi. — **V bolnico so smeli prepeljali tudi železničarjevo hčerko Andrejo Zebre** iz Ljubljane, ki si je na smuku zlomila desno nogo.

— **Glasni pogreb.** V Daruvuru je umrla gostilničarjeva vdova Antonja Valgoni, stara 81 let. Krsto z njenimi zemskimi ostanki so nosili pri pogrebu njeni stitje s snovi Viktor, Peter, Rudolf in Ado F.

— **Dve vasi sta se tepji zaradi dekieta.** Zaradi vaške lepote Marice solč iz vasi Krusevica bizu Bosanskega Samca je prilo do pretepa med prebivalci vasi Krusevica in Siktrevac. Na obeh straneh je bilo več težje in lažje ranjenih. V toj so posegli celo samokrest. Zanimljivo je, da Marica sedaj pravi, da se ne bo omožila, temveč da pojde v samostan.

Iz Ljubljane

— **Čiščenje podstrešij.** Mestni magistrat je izdal odredbo, po kateri morajo stranke v mestu temeljito očistiti podstrešja navlake, zlasti lesenih predmetov, obleke itd. Po nekaterih hišah v mestu so bila podstrešja že prenatrana z vso mogočo saro in je prav, da je končno prišlo do prisilnega čiščenja. Po drugi strani pa se vprašujejo stranke, kam z vso to rotitijo iz podstrešij. V stanovanjih samih, ponavadi pretesnih ni prostora, v dvoranah tuč ne, kar po dvoriščih pa je tudi ne kaže razmetati. Sicer pa delajo eni tako, drugi spet drugače. V Celinovem gradu na primer so baš zadnji čas uredili podstrešja za spravljanje razne navlake, ki je last strank in podstrešje celo oddelili z lesenimi pregradami.

— **Na Prešernovem koncertu,** tako smemo po vsej pravici imenovati prihodnji koncert naše Glasbene Matice, na katerem se bo izvajala Škerjančeva kantata na besedilo Prešernovega sonetnega venca, bo obrazložil književnik Josip Vidmar občinstvu različno prvotnega besedila Sonetnega venca, ki se bo izvajal na tem koncertu od splošno znanega besedila kakor je izšel v Prešernovih pesnjah l. 1847. Poleg tega bo podan tudi kratek glasbeni uvod za boljše in lažje razumevanje in novejša škerjančeva kantate, ki se bo izvajala pod voščvom ravnatelja Poliča. Opozorjamo na ta koncert, ki bo 26. t. m. v veliki uniolnski dvorani. Začetek točno ob 20. uri. Vetopnice v Matični knjigarni.

— **Ljubljanski kvartet priredi samostojen koncert** v petek dne 1. marca v veliki Filharmonični dvorani. Ljubljanski kvartet je izredno pozitivna umetniško komorna skupina, ki nastopa vselej in povsed z največjim uspehom.

— **Odprtje poševnega pralnega Sredstva za volno in svilo.** Brezplačno poskusno pranje s senzacionalnim novim sredstvom CISTINIT se vrši vsak popoldne v trgovini Lavrič, Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union). Prinesite s seboj volnene ali svilene stvari. 94—

— **87. rojstno leto** obhaja danes gospa Marija Črnogoj-Franzli čila in zdrava. Zvesti naročnici našega lista želimo še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

— **Ujez,** zabavno Nušičevo veselogra budo ponovili v Sentiakohskem gledališču devetnajstih v soboto 24. ob 20.15 in v nedeljo 25. t. m. popoldne ob 15.15. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in je odšlo vedno mnogo ljudi brez vstopnic ter je za predstavi izredno zanimanje, si pravdašno preskrbite vstopnice. To sta nepreklicno poslednji uprizoritvi te izvrstne veselogra. Vstopnice se dobe od danes dalje v društvenih prostorih v Mestnem domu.

— **Podporne društvo na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor dne 29. t. m. ob 18. uri v posvetovalnici zavoda.

— **O kanalski pristojbini** smo v poročilu o preračunski seji mestnega sveta pomotoma p'sali da je kanalsko pristojbino dolžan plačevati vsak hišni posestnik mimo čigar zavzdanega posestva je izprijen mestni kanal ne glede na to ali je hiša že priključena nanj ali ne. Ta predlog je bil na seji res pripravljen, vendar pa ni bil predložen in zato ostane pri dosedanjem predpisu da se bo kanalska pristojbina pobirala še najalje samo od na mestni kanalzacijo priključeni hiši.

— **Jugoslovnsko akademsko podporno društvo** je prejelo od rodbine gospoda univ. prof. dr. Franca Šturma 100 din v počasti- tev spomina pokojne Franje Ludvikove. Iskrena hvala!

— **Spet mladi berači.** Poličija se na vo moč trudi, da bi zabilra v mestu beraško nadlogo, pa je ne more. Berači še vedno naštevejajo ljudi po ulicah, v uradih, poslovnih lokalih in stanovanjih. Še najbolj pa so vsiljivi mladi berači, ki prihajajo iz raznih barak in ki jim je beračenje prešlo v kri. Te dni je poličija prišla spet več mladih prosjakov, ki so se klitali še zvečer po ulicah in nadlegovali tudi goste po gostilnah, kavarnah in bufetih. Pri zaslišanju se je izkazalo, da so jih pošiljali na cesto starši, o katerih je znano, da vsak dinarček sproti zapjejo.

Iz Celja

— **Zanimivo predavanje** Pod okriljem Savinjske podružnice SPD v Celju bo predaval drevi ob osmih v risnici meščanske šole dr. Jos. C. Oblak iz Ljubljane o temi »Okrog Karpatoz in preko Rumunije do Črnega morja«. Predavanje bodo spremljale zanimive sklopitne slike.

— **Dve komemoraciji.** V sredo ob 14. je bila v telovadnici drž. realne gimnazije komemoracija za pokojnim oddicnim znanstvenikom, publicistom, nacionalnim in kulturnim delavcem ter vzgojiteljem vladnim svetnikom g. Emilijanom Lilekom. Spominski govor je imel g. prof. Janko

Orožen. Po pogrebu g. vladnega svetnika Lileka je imel odbor Ljudskega vseučilišča v Celju, čigar ustanovitelj predsednik in člani član je bil pokojni, žalno sejo, na kateri je imel spominski govor o velikem pokojniku po predsednik Ljudskega vseučilišča g. ravnatelj Cilenšek.

— **Umrla je v Mestnem zavetišču** v Medlovo 79letna mestna reva Marija Mlavjakova.

— **Za vzdrževanje šole na Svetju nad Celjem** je prispevala banska uprava 2.400 din.

— **Za uprivotev veselogra »Kont° K.** s katero bo gostovali mariborsko Narodno gledališče v petek 23. t. m. ob 20. v celjskem gledališču, dobijo neabonant vstopnice v predprodaji v Slomskovi knjigarni.

— **Vladni svetnik Lilek na zadnji poti.** Kako izredno priljubljen je bil vladni svetnik Emilijan Lilek, ki je umrl v začetku tedna, je pokazal njegov pogreb. Na njegovih zadnji poti ga je spremljala velika množica občinstva, po celjskih ulicah so se pa uvistili v spaln učenci in učenke gimnazije. O pokojniku se je postavil dr. J. Hrašovec ter opisal njegovo veliko nacionalno in vzgojno delo, nakar je moški zbor Celjskega pevskega društva zapel Prelovecovo »Zadnje slovo«. V veličastnem sprevedu je bilo okrog 2000 ljudi. Pri odprtem grobu se je postavil od pokojnika gimnazijski direktor Fr. Mravljak v imenu piosvetnega oddelka banske uprave, gimnazije in pokojnikovih stanovskih tovarišev. Ravnatelj dekičke meščanske šole Cilenšek je pa proslavil pokojnika kot ustanovitelja, predse nika in častnega člana Ljudskega vseučilišča. Predsednik CMD v Ljubljani ing. J. Mačkovek je prikazal v krasnem govoru pokojnika kot vzornega nacionalista in Slovana. Govoril je še zastopnik Kluba koroških Slovencev Uršič. Končno je zapel moški zbor CPD žalostniško »Blagor mu«.

— **Sredstveni kramarski sejem v Celju,** ki bi moral biti v soboto 2. marca, je odpovedan, ker baje mestna občina zaradi pomankanja zadevnega kredita ne more pravočasno spraviti snega z nekaterih trgov in ulic. Pač pa bo ta dan v Celju živinski in kramarski sejem.

— **Žrtve napadača.** V nedeljo se je 45letni posestnik Anton Gobec v Stojnem selu pri Rogatcu spril v svojem stanovanju s svojim svakom. Med prepriom je svak pograbil nož in zabodel Gobca dvakrat v prsi. Gobca so odčali v celjsko bolnico.

— **Nesreča v gozdu.** Pri delu v gozdu se je zvalil težek hlood na 25letnega žagarja Feliksa Stravsca iz Vrba pri žalecu in mu zlomil levo roko. Stravs se zdravi v celjski bolnici.

— **Mestna uvoznina na zemeljski plin** je za novo proračunsko leto na novo določena na 0.10 din od 1 kg. uvoznina za sveže meso je zvišana od 1 na 1.25 din, uvoznina na kolenske dele pa znižana od 0.50 na 0.30 din.

— **Regulacija Savinje.** Mestna občina ho prošila bansko upravo za intervencijo glede najetja posojila za izvedbo regulacije Savinje v 5. in 6. etapi. Del posojila bo po ključu odplačevala mestna občina. Obnem bo občina tudi intervenirala pri banski upravi, da bi čimprej raspisala odjad del za regulacijo Savinje v 5. etapi. Te razpis bi moral biti že izvršen.

— **Modernizacija Mariborske ceste.** Državna cestna uprava namerava urediti in tlakovati državno Mariborsko cesto v Gaberju in sicer z granitnimi kockami na betonski podlagi. Piorazno znaša okroglo 3 milijone dinarjev. Modernizacija Mariborske ceste je nujno potrebna, čeprav nameravajo zgraditi novo cestno zvezo med Mariborsko cesto v Gaberju in državno Krevkovo cesto po sedanji Stritarjevi ulici. Prav tako potrebno pa je tlakovanje hodnika za pešce ob Mariborski cesti v Gaberju, za kar je v sedanjem občinskem proračunu predvidenih že 100.000 din, v novem proračunu pa nadaljnjih 150.000 din. Če bi ne bilo izgledov, da bodo Mariborsko cesto letos uredili, bo občina kljub temu izvršila tlakovanje hodnika za pešce po proračunskih možnostih. Zanimivo je, da je m. s. Gologranc odločno kritiziral dejstvo, da občina doslej še ni pricela tlakovati tega izredno frekventiranega hodnika, čeprav so sredstva na razpolago. Omenil je, da manjka dobra volja. Zaradi splošne podražitve se ob podražilo tudi to delo, ki bi bilo bolj združeno z manjšimi stroški.

— **Težek pogoj za telesno vzgojna in sportna društva.** Mestni svet je sklenil, da bodo prejemala telesno vzgojna in sportna društva v Celju podporo mestne občine le, če bodo dala svoje naprave na razpolago tudi za namene obvezne telesne vzgoje.

— **Stalež osebja v občinski službi** bo občina v zvezi z varčevanjem pregledala.

— **Kapaciteta mestnega vodovoda** je že močno izrabljena. Mestni finančni referent je to ugotovil na proračunski seji v torko zvečer in pristavil, da občina lani ni našla sredstev za nujno potrebno povečanje kapacitete mestnega vodovoda.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Petek 23. februarja ob 20. Kanto X. Gostovanje mariborskega gledališča.

MALIOGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklciti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znakno. — Popustov za male oglose ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

60 PAR ENTIANJE
šturinarje vezene zaves, pe cila, monogramov, gumbic Velika uloga perja po 7.— din »Julijana«, Gosposvetska c. 12 4 L.

ISČEN SLASCICARJA
verziranega v restavraciji, za nekaj ur dnevno. Prednost ima, kdor vodi lastno podjetje. Javljaj naj se samo prvovrstne moči na oglašni oddelek »Slov Narod« pod »Sposoben«.

PRODAM
Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA
sortirana cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI

Ljubljana, židovska ul. 6. 501

B. GIGLI, najslavnejši tenorist sveta, v najnovjšem pevskem filmu napete vsebine Poje arje iz opet »Africanka«, »Romeo in Julija«, »Lohengrin« — in lepe napolitanske pesmi. — KINO UNION, tel. 22-21. — Ob 16., 19. in 21. uri.

Danes ob 16., 19. in 21. veliki francoski ljubavni film iz življenja pariških apašev **KO ODBIJE POLNOČ!** v glavnih vlogah odlični francoski filmski igralci Marie Belle — Pierre Renoir — Thomy Bourdelle. — KINO SLOGA, tel. 27-30.

4 osvetniki Loretta Young, Richard Greene. — Ob 16., 19. in 21. uri Napeto-senzacijski film posnet v Indiji, Južni Ameriki, Egiptu in na Angliškem. 4 sinovi pokovnika Leigha v strašnih borbah — da rešijo čast svojemu očetu

Umor Abjzija Zoriča pojasnjen
Ustrelil ga je mladoletni Jane Albin — šlo je za obračunavanje med bojevitimi fanti iz dveh vasi

Krško, 21. februarja
Kratko smo že poročali da je nedeljo zvečer nekdo zarbitno ustrelil 30 letnega posestnikovoga sina Zoriča Alojzja iz Ivan dola z lovske puške tako, da je nesrečno takoj izidihnil. Preiskava je tedaj zahtevala, da smo zamočitali nekatera važna momenta, ki jih pa sedaj že lahko povemo. Oblast, ki je takoj uvedla obširno preiskavo, je takoj osumila še mladoletnega Janea Albina, posestnikovoga sina iz Smečic. Fant je bil kljub svoji mladosti že večkrat kaznovan radi pretepot. V tem primeru pa je šlo za pravo bitko med fanti dveh vasi. Ze v nedeljo 11. t. m. so se sestali fantje iz Smečic in Kobli v dveh gostilnah in izzivali drug drugega. Ko pa so se vračali proti domu, so jih fantje iz Kobli tudi dejansko napadli ter so končno Smečičani morali bežati. Seveda jim to ni šlo v račun in so se vsak zase pripravljali za prihodnjo nedeljo, da jim ne bo treba bežati. V ta namen je pripravil tudi Jane Albin svojo starinsko puško ki jo je kupil šele nedavno ter jo napolnil s šibrami. Osojne nedelje so se proti večeru res napotili fantje iz Smečic v Ardro, kjer so šli v gostilno Debevca, dočim so že vse popoldne v sosednji gostilni pri Gorencu popivali fantje iz Kobli. Slednji so hodili ves večer zabavljat pred Debevecovo gostilno in izzivati Smečičane, zakaj so prejšnjo nedeljo bežali. Toda ti se niso odzvali izzivanju in so ostali mirni.

Ko pa so se vračali okrog 22 proti domu, so začeli peti. Fantje iz Kobli pa so smatrali njihovo pesem za bojno napoved in so prihrumeli iz gostilne ter takoj napadli fante iz Smečic. V pretepu so smrtno nevarno ranili Kerina Jožeta, posestnika iz Smečic, ki ima prebito lobjarjo in lažje ranili tudi njegovega tovariša Slanca Rudolfa. Videc, da sta dva iz njegove družbe že ranjena in da ležita na tleh, se je Jane ustrelil in skočil za bližnjo hišo za katero je bil skril nabasano puško že takrat, ko so prišli na Ardro. Takoj je zaklical »nazaj, sicer bom streljal, nakar je sprožil. Takoj se je ves okrovavljen zgrudil Zorič Alojzji, ki je bil komaj 12 korakov oddaljen od Janca. Čim je Jane videl, kaj je storil, je pobežnil proti domu. Kerin se je počasi privlekel za njimi, kjer so ga za silo obvezali, nakar so ga odpeljali v krško javno bolnico, kjer pa so ga morali takoj operirati. Kljub temu pa je njegovo stanje še vedno zelo resno, dočim je bil drugi ranjenec že takoj naslednjega dne izročen v domačo oskrbo.

Aretirani Jane Albin v celoti priznava svoje dejanje, pravi pa, da ni imel namena ustreliti Zoriča, temveč napadalec samo prestrašiti, ter da je streljal v zrak kar pa najbrž ne bo držalo, kajti pokojnemu Zoriču je moral pomehiti naravnost v obraz, saj mu je ostalo v glavi 26 šibker, kar ni čuda, saj je Jane streljal nanj; komaj 12 korakov oddaljen skril za hišo. Važno je tudi njegovo drugo priznanje, da je že v petek nabasal puško, in jo pripravil za nedeljski spopad s fanti iz Kobli, češ, da mu ne bo treba ponovno bežati. Ko so usodnega dne odšli zopet na Ardro, je vzel nabasano puško s seboj ter jo skril za vogal sosedne hiše, odkoder je pozneje tudi ustrelil Zoriča, videc, da sta se zgrudila njegova tovariša pod udarci. Tudi da je storil svoje dejanje v samoohrambi ne more biti govorja, saj je bil pokojni Zorič še 12 korakov oddaljen od njega. Zanimivo je tudi Jančevo priznanje, da ga je prav Zorič prejšnjo nedeljo napel. Vendar pa on zanika, da bi zato snoval proti njemu meščevanje, temveč gre le za nesrečno naključje. Tudi njega ni bila to pot kriva, saj jih je vse pet skupaj pomehilo komaj štiri litre, ter niso bili na gostilničarjevom priprovedovanju prav nič vinjeni, dočim je res, da so nasprotniki nopolvali vse popoldne in bili že močno pijani. Torej je storil Jane zločin po treznem predurku in to je mojal že prete skleniti, kati drugič ne bi pripravil že v petek svoje puške.

Pokojnega Zoriča so včeraj obducirali in ugotovili 26 ran v glavi od šibker, tako da mu je glava naravnost prereševala. Po te-

lesu pa nima nobene rane, niti znakov nasilja, Jane je bil danes izročen v zapore sreskega sodišča v Krškem, kjer bo ostal, da se ne ugotove še razne podrobnosti.

Ljudstvo, ki je prvotno mislilo, da gre res za zahrbtno umor in je bilo vse prestrašeno, misleč, da je znani tolovac že v krškem srežu, si je oddahnilo, vendar pa se močno zgraža nad podviganimi fanti, ki nikakor nečajo uvideti, kam jih vodi večno pretepanje. Dobro bi bilo, da bi oblast aksemplarčno kaznovala take povdice, da bi se vendar enkrat že nehali ti večni pretepi.

Našim vrlim orožnikom pa moramo tudi to pot izreči vse priznanje, da so tako hitro izsledili zločinca.

Zadnja pot vzorne učiteljice

Dobrava, 21. februarja.
Izpred svoje rojstne hiše na Srednji Dobravi je nastopila v soboto ponoči svojo zadnjo pot učiteljica odč. Frančka Pradžnikova, katere borato žvilišnja poručeno decil in bližnjim je uspelo pretekli teden. Vrla nacionalna žena je imela pomembno, kakršnena na Dobravi že leta nismo videli. Na zadnji poti je niso spremenili samo domačni, temveč tudi mnogi prijatelji in znanci iz radovčanskega spaza, kjer je bila splošno znana in priljubljena. V naši spovedi so se uvrstili šolarji z domačim učitelstvom, stanovskimi tovariši in tovarišice in njeni učenci in številni prijatelji.

Potem ko je opravil potrebne molitve župnik iz Lj. bnege, ob asistenci duhovščine iz Kamne gorice in Krope je sprog vabil v slovo g. Kalan, ki je ponovno v vznesenih besedah občrtal svetli lik narodno vznešne učiteljice. Krasen žimek dal se je nabiiral ko večerjo ko je sprejela domača gruda zemске ostanke žene ki ostane vsem ki so lo poznali v našlemem spominu. Truplo je bilo položeno v rodbinsko grobnico Požečnikovih.

SPORT

— **Razpis za sanžarske tekme Colniše** — Repnik, katere priredi smuški odsek SP — Zagorje v nedeljo dne 25. II. 1940. Proga: Občinska cesta Colniše—Repnik. Zbirališče ob 13.30 v gostilni g. Ivana Klinca. Mladinske tekme do 17. leta brez prijavnine, start ob 13.30 ulj Repnik, gostilna g. A. Juvan Repnik. Takoj za mladinskimi tekmami start za senlorje nad 17 let. Pri senlorjih lahko tekmujejo vsi sankarji ki pačajo 3 čte za eno, in 6 čit za dvosedelčne sani. Tekmovalci prejmejo startne številke. Prvo plasirani pri mladinskih in senlorjskih, na eno in dvosedelnih sanah dobi diplomo in naslov »sankarški prvak Zagorja 1940« Senlorji. Najboljše doseženi čas prejme še praktično darilo. Vskako tekmuje na lastno odgovornost. Vodstvo tekme.

Iz Metlike

— **Mladinska prireditve.** Podmladek Jadranske straže tukajšnje osnovne šole bo v nedeljo 25. t. m. ob 15 uri in ob 20. uri nastopil na šolskem odru s trejdanskeo igrico s petjem »Povodni mož«. Čisti dobček prireditve je namenjen izletnemu fondu, ki naj revnim podmlodkarjem omogoči ekukurzjo na naše morje. Trud in vnaem, s katero so malčki igrao nastudirali, za služi vse priznanje, ki jim ga bodo ljubljeli mladine gotovo izkazali s številnim obiskom. Vabljeni!

— **Frošnja.** Vsi, ki imajo doma kake Ze prečitane in zapuščene odčitne knjige, ali so v posesti poljubnih tednikov in mesečniko ali let. izdaj raznih družb, pa bi brez skode iste pogrešili v lastnih knjiznicah se naprošajo, da knjige darujejo v narodno obrambne namene ter jih izročo g. š. u. Zalarju Jožetu v Metliki.

ZAJAMČENO SVEŽA JAJCA

400 komadov din 520.—, 720 komadov din 810.— franko uvoznina razpošilja G. Drechsler — Tuzla. 695

MIZARJI

Več skobeljnih strojev 400 do 600 mm širine in trostrani skobeljni stroj za izdelavo ladjiskega poda (Schiffboden) takoj na razpolago. Oglejte si veliko izbizo.

DOVŽAN IVAN, LJUBLJANA
Franciškanška 4 — Tel. 45-42 625

NAPRODAJ

comp'etna »Spr. nklter-naprava za gašenje požara

Hore Belisha o sedanji vojni

Vrhovni vojni svet zaveznikov proučuje, kolikšna je največja dosegljiva vojaška moč Nemčije v primeri s francosko in angleško

Leslie Hore Belisha, ki je bil od maja 1937 do januarja 1940 angleški vojni minister, je postal novinar. Svoje članke piše v najbolj uglednih londonskih listih, izmed francoskih listov pa ga je pridobil za sodelavca »Paris-Soir«.

usodo, ki so jo nekateri narodi že doživeli. S to vojno zavezniki nočejo komu vsiliti kakšno dinastijo ali spremeniti narodnostne meje, ali vsiliti svojo vero ter razviti svojo trgovino. To ni vojna, v kateri bi šlo za interese vodilnih slojev. To ni vojna za privilegijance. To je vojna narodov. V nevarnosti je svoboda narodov. Naravno je, da si narod želi, da bi bila vojna bolj energična, da bi se nasprotniku s silovitimi napadi izbrlo orožje iz rok. Zakaj se tako malo zgodi na fronti? Vprašujejo ljudi. Skušal bom odgovoriti na to vprašanje.

V zadnji vojni se je pokazalo na zapadni fronti, da vojaški dogodki sami niso odločilni činitelji v vojni. Ideja, ki jo ima večina o vojni, je konvencionalna in zaradi tega se ljudje težko prilagodijo na nove probleme moderne vojne. Problem zmage najbrže ni mogoče rešiti samo z vojaško akcijo. Treba je odkriti bolj učinkovita sredstva, s katerimi je mogoče izvesti na sovražnika neubranljiv pritisk.

Ali je mogoče doseči z letalstvom odločilni uspeh? Dogodki v Španiji, na Kitajskem in z njim na Finskem so pokazali, da s tem pomen letalstva v vojni precejnevali. Vojno letalstvo lahko resno moti prizidevanja sovražnikove armade, toda uničiti je ne more. Vojno letalstvo je lahko sredstvo, ki pripomore k zmagi, toda ne predstavlja samo na sebi zadostnega činitelja za doseg zmage.

Več kot pet mesecev je minilo od početka vojne. Izkazalo se je, da so vojna sredstva zaveznikov mnogo večja kot ona nasprotnika, toda zavezniki so se odločili uporabiti svoja sredstva in vire tako, da najbolj učinkovito dobe vojno v najkrajšem času. Naloga vzhovnega sveta zaveznikov je, da izmeri, kolikšna je največja dosegljiva vojaška moč Nemčije v primeri z vojaško močjo Francije in Anglije in da na podlagi te ugotovitve določi, s katerimi orožjem, ali s kakšno kombinacijo orožja lahko začno zavezniki odločen napad.

Ako bi se pri tej primerjavi izkazalo, da bo huje za nasprotnika, če ostanejo zavezniki v defenzivi, bo treba preneniti, s kakšnimi minimalnimi armadami morajo zavezniki ohraniti svoje pozicije v defenzivni vojni.

V tem primeru Francija in Anglija lahko uporabita še večja in še bolj energična sredstva kot jih uporabljata dosedaj. Ta sredstva bi se pridružila vsem njihovim vojnim naporom, to se pravi finančnim, gospodarskim in moralnim, sama sredstva, s katerimi razpolagata Francija in Anglija v izobilici, katera pa je treba še bolj razviti.

Francija ima že zgodovinsko nagajenje do velikih vojsk, Anglija pa raje zbira svoj vojni material pod zaščito svoje mornarice. Treba je najti ravnotežje med tema dvema načinoma vojskovanja. Zda se ni harmonije med obema, kajti Francija je poslala na fronto svoje ljudi v najboljših možkih letih, ki so bili zaposleni v tovarnah, v Angliji pa je še mnogo tovarniških delavcev brezposelnih.

Naj se sile Francije in Anglije razporedijo in uravnesajo tako ali drugače, na dlani je, da je ta vojna totalna vojna. Ako se zavezniki neeser drugega ne morejo naučiti od Nemcev, morajo vsaj spoznati, da se merijo z vsemi svojimi silami z nasprotnikom in gre pri tem za vse kakor pri igri, kjer stavijo vse na eno kocko.

Celotno življenjsko silo obeh demokracij in njihovih imperijev je treba zbrati v tej borbi proti tiranstvu. Zlasti pa je potrebno, da se seznanj ves svet z ideali zaveznikov in sicer s pomočjo najbolj vplivnega orožja, to je s propagando.

V propagandi si zavezniki ne smejo dovoliti defenzivnega zadržanja. Nenehoma moramo imeti svoj cilj pred očmi in ena sama misel nas mora neprestano vzpodbujati pri vseh naporih, to je, da se bori- mo za pravico do življenja.

ne in dragocene parke brez stvarne potrebe lahkopisno zapravljamo in uničujemo. Tako gospodarstvo odklanjamo in nestrno pričakujemo zakonitih občinskih volitev.

Spominjamo se, da je lani »Slovenec« objavil nedvomno od županstva pojasnjevalnik z dne 18. avgusta pod naslovom: »Kaj je treba Novemu mestu, da bo mesto?« s sledečim odstavkom: »Da pa na merava občina zadatki prostor ob novem parku, ni nikomur ničesar znanega, naj manj pa občinski upravi, katera stoji na

stališču, da mora ostati prostor ob parku oziroma zgornja Loka z drevoredom nezazidana.« Občinska uprava je kaj hitro pozabila na svoja takratna zagotovila. Novomeščani bi bili občinski upravi hvaležni, ako bi se ona brigala za res nujne in koristne potrebe mesta, kakor so: moderna javna občinska kladnja, premeštev živinskih sejmišč iz sredine mesta, obnovev kopalnice itd. Tu naj pokaže svojo nemo in skrb za mestni blagor. S. K.

Mitja Švigelj o svojem delu

Ma me dogajanje v pokrajini in dogajanje v človeku, različni siveži so različni objekti v nekem skupnem hotenju

Ljubljana, 22. februarja
Mitja Švigelj je prvi slovenski arhitekt in inženjer, ki se je slovenski javnosti predstavil s samostojno razstavo tuji kot risar, slikar in kipar. Tudi zaradi tega je zanimanje za Švigljevo razstavo prav posebno živahno, občinstvo pa zapušča razstavo z mnogimi vprašanji v duhu, kar je razumljivo spričo tako mnogostranskega udeleževanja razstavljalca. Odgovori na nekatera vprašanja, ki smo mu jih zastavili in katera prebujemo v sledečem, utegnejo prispvati k boljsemu razumevanju dela Mitje Šviglja.

Kakšen je odnos arhitekta do udeleževanja v slikarstvu in plastiki?
— Priznavam, da se posebno v novejšem času razvoj tehnike nagiba k vedno strožjim in vedno ožjim specializacijam, zdi se mi pa, da naj to ne velja, vsaj dosledno ne, za panoge, ki so v mejah umetnostnega ustvarjanja. Sam čutim nagib za podajanje ali izživiljanje na vseh treh poljih in ne verjamem, da bi na enem polju kaj pridobil, ako bi druga dva opustil, ker bi ju gotovo pogrešal. Ali more en sam človek vsa tri polja uspešno zajeti, je pa odvisno, se mi zdi, od produktivne sile in koncentracijske zmoglosti vsakega posameznika. Ali om v tem uspel, ne vem, posameznika. Strokovno ni prav gotovo nobenih zadržkov. Tudi imamo praktično za to dovolj velikih vzorov, celo v najnovejšem času. Ali more nadalje najti arhitekt kaj smisla v tvornosti na vseh treh poljih, je pa stvar popolnoma osebnega prepričanja. Kneke povezanosti v snovanju pri enem ali drugem, predvsem v primeri med arhitekturo in slikarstvom ter plastiko, seveda ni z lahkoto najti. Zdi se mi pa, da to niti ni potrebno, niti ni namen.

Toda tudi v slikarstvu ste zopet zelo mnogostranski!
— Moja razstava kaže res mnoge različnosti v upodobljenem materialu, vendar so vsa dela gotovo zasnovana iz zelo enotnega vidika. Zakaj ne morem biti samo pokrajinar ali pa na primer samo portretist, razložim takole: Vsa ta moja dela so nastala iz prisluškovanja različnim utripom v naravi, dogajanju v prirodi in človekovega dejanju in nehanju. Ne zanima me pokrajina, ne zanima me človek kot tak, zanima me dogajanje v pokrajini, pregib od dneva v večer, od mirne tišine v nevihti, in prav tako me zanima dogajanje v človeku, pregib od dela k počitku, od pripravljanja k akciji. Ali ni v tem mnogo enotnega iskanja?

V pokrajini, v večjem ali manjšem motivu, me ne zanima samo neka bolj ali manj uravnotežena kompozicija snovnih teles, niti ne samo neko trenutno nastrejanje, niti ne samo lepe barve, slika mora imeti vsebino, zelo široko vsebino. Enako je pri figuraciji. Tu mi ne gre zgolj za neko kompozicijo ene ali več figur, ki seveda mora biti podloga, temveč za podajanje nekoga širokega dogajanja, ki je lahko izraženo tudi s popolnoma mirnim pregibom, torej kaj nasprotno večasih toliko pretiranemu baroku ali romantičnemu zanosu.

Enako pa seveda tudi portreta ne gledam kot zgolj podajanja nekoga lica, temveč skušam zajeti neko dogajanje, ki je v zvezi z upodobljenimi osebami. Tako so toliko različni siveži mojih slik samo različni objekti v nekem skupnem hotenju. Program je v delu potreben. V bodoče se mi bo mogoče posrečila večja sinteza med pokrajino in človekom ali skupino. Končni namen naj bo seveda le lepa podoba.

Kar se plastike tiče, mislim, da slikanje ne izključuje pri isti osebi tudi plastičnih zasnov. Treba je seveda ločiti občutek barve od občutka forme.
— Kljub temu se po Vaših slikah ne more reči, da spadate med revolucionarje v umetnosti.

Vsak mlad človek je revolucionar, a pri vsakem se to drugače odraža. Po občutku pa se ne morem priključiti preveč modernim smerem. Dogmatične smerti, se mi zdi, bi me omejevale v dinamiki sivežev in koncepcij, ki me zanimajo. Mislim, da je bolj prav, da najdem svojim zasnovam primeren način izražanja, ne pa da nekemu

v naprej sprejtemu načinu podrejam zasnovno.

Tako je bila tudi posledica visokega impresionizma, da se je figuralna kompozicija v čistem smislu precej umaknila s pozornice, ali pa da je dobila ekspresionistično formo. V ostalem so pokazale zadnje velike umetniške razstave v Parizu splošno vračanje k umerjenjsemu podajanju in celo vračanje k realizmu.

Kako sodite o amaterstvu in akademičnem znanju?
— Vedno sem si želel na upodablajočem polju tudi akademske izobrazbe in bom v bodočnosti vztrajal pri tem, a tega ne smatram za nujno. Gotovo pa je, da dolgotrajni študij in šola pri mojstrih izven akademije lahko tudi vtisne svoj pečat. Sicer pa o tem dovolj povedo moja razstavljenja dela.

Celjski občinski proračun

Celje, 21. februarja
V torek je imel celjski mestni svet seja, na kateri je odobril proračun mestne občine za l. 1940.—41. Rečni proračun predvideva 19.613.473 din dohodkov in ravno toliko izdatkov ter je za 921.490 din višji od proračuna za l. 1939.—40. Osebnizdatki so proračunani na 3.347.460 din (povišek nasproti proračunu za l. 1939.—40. znaša znaša 362.739 din), materialni izdatki na 7.488.798 din (povišek 279.277 din), izdatki mestnih podjetij 7.412.052 din (povišek 79.736 din), izdatki skladov 1.365.163 din (povišek 199.738 din), dohodki mestne občine 10.211.711 din (povišek 494.644 din), dohodki mestnih podjetij 8.032.332 din (povišek 227.376 din) in dohodki skladov 1.369.370 din (povišek 199.470 din). Občinske davčnine so ostale v splošnem neizpremenjene. Predvidena je 47-odstotna občinska doklada na vse državne neposredne davke, 5-odstotna doklada za zaposlitev brezposelnih, 3-odstotna doklada za gasilske čete in 20-odstotna doklada za regulacijo Savinje in pritokov. Izredni proračun predvideva 4.800.000 din din izdatkov. Od te vsote namerava občina kriti 800.000 din s prodajo parcel, 4 milijone din pa z najetjem posojila. Izredni proračun predvideva naslednje izdatke: za razširjenje mestnega pokopališča v zvezi z opustitvijo bolniškega pokopališča 150.000 din, za odkup dela Gradtovo hiše za razširjenje Vodnikove ulice 206.000 din, za nakup zemljišča za gradnjo delavske stanovanjske kolonije 300.000 din, za gradnjo dvostanovanjske hiše v Novi vasi 120.000, za zgraditev javnega stranišča v Gaberju 40.000 din, za ureditev novega sportnega prostora SK Celja in Sokola pri SP. Larnovžu 180.000 din, za nakup zemljišča pri Glaziji za gradnjo justične palače 130.000 din, za zasilno dograditev planinskega doma pod Tovstom 200.000 din in za potrebe javne obrambne službe proti napadom iz zraka 3.473.500 din.

Iz Radeč

Mraz je popustil. V ponedeljek je bilo še vedno precej mrzlo. Kljub temu, da pričena pouk na šoli šele ob 3/4 na devet, je bil obisk otrok še slab. Lepo sončno vreme, pa je povzročilo, da je pričel sneg kopneti, mraz je popustil, nastopil bo jug, ki bo kmalu vzel letošnjo izredno hudo zimno.

Obrotniško združenje je razpuščeno. Pred kratkim je bilo v Radečah razpuščeno obrtniško združenje, ki je delovalo že mnogo let. Razpuščila ga je Zbornica za TOI v Ljubljani, ki se opira na razpis ministrstva trgovine in industrije. Po tem razpisu je predpisana reorganizacija obrtniških združenj in razpust tistih organizacij, ki ne morejo vzdrževati svojega urada in ne plačevati primerno kvalificiranega tajnika. S to motivacijo je prenešeno obrtniško združenje v Krško, ki se združuje z združenjem obrtnikov v tem kraju. Naši obrtniki pa s tem niso zadovoljni.

Skrb za žensko lepoto

Mae Westova je huda nasprotnica presuhih žensk — Zobotrebce lahko dobe moški v restavracijah zastoj

Mae Westova je dvignila svojčas v Ameriki mnogo prahu deloma s svojimi filmskimi libretji, v katerih je igrala glavno vlogo in ki so bili tudi za Ameriko drzno in preveč odkriti, deloma pa s tem, da je prva nastopila proti takozvani vitki liniji, proti suhim ženskam. V času ko so se Američanke pridno postile, ko so mnoge naravnost gladovale, da bi se ne zredile, je Mae Westova izjavila, da ima večina moških rada ženske, ki so ženskam tudi podobne in lahko vsak moški dobi dovolj zobotrebcev v restavracijah in povrh še zastoj.

Glede ženske lepote je opozarjala Mae Westova na to, da mora biti lepotičenje za ulico, ki je bilo takrat v Ameriki zelo razširjeno, drugače nego se rabi za gledališki oder in za svet reflektorjev. Rouge mora naravno prehajati v barvo polti. Lase si mora ženska krtačiti najmanj pet minut vsak večer, če hoče da ostanejo lepi. Umivati se je treba vedno s čistim milom, svetlolase naj si umljava lase z vodo, ki ji je priimešan limonin sok, črnolase pa z razredčenim kisom. Če hoče imeti ženska lep mehko kožo, mora jesti živila, v katerih je mnogo železa, zlasti repo, špinačo, solato

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Escaldas je videl, da je Marcova trdovratnost nekoliko popustila in da je razburjenje ublažilo izraz razdraženosti na njegovem obrazu. Marcu se ni več mudilo z odhodom.

— Obračam se k vam kot očetu, — je dejal Bolivijec spoštljivo. — Poznal sem vašo Francoise še kot otroka in vdan sem ji. Njeno srečo imam v svojih rokah, to vem dobro, vi pa počete, da bi govorili z vami o tem...

Marc de Plesguen je molčal. Komaj je razumel smisel njegovih besed, plodov fantazije v lahkih možganih tega južnjaka. Toda njegov gnev je tonil v žalosti. Francoise, njegove častihlepne lepote, kakor jo je nazival... Ah, da, take sanje o nedosegljivi zakonski zvezi so se lahko porodile samo v tej blodeči glavi. Ah, kaj bo z njim, če bo Francoise zaman trpela!

— Gospod de Plesguen, mislim, da bi za vas ne

bila nobena izguba, če bi me pet minut poslušali, pa čeprav bi govora neumnosti.

Kar je šnila Marcu v glavo nova misel in naglo je odgovoril:

— Pravite, da govorite z menoj v interesu moje hčere. Sklicujete se na to, da ste ji udani. Kličete mi v spomin njeno mladost. Toda njeno sestrično ste tudi poznali še v zibelki. Michelinin oče je napravil iz vas to, kar ste. Vse govori torej za to, da bi morali biti prej udani Valcorom nego nam.

— Udani Valcorom! — se je zasmejal mešanec. — Čemu bi si prizadeval v njihovo nesrečo in našo korist?

— Tisti ljudje, ki jih nazivate Valcore, ne bodo nikoli uničeni. Njihovi zakladi kavčuka imajo vrednost kakor demantna polja. Kar je pridobil Renaud s svojo energijo, ostane njegovim hčerim, kar je pa pridobil z zločinom, dobi vaša hči.

— Z zločinom! — je vzkliknil Marc de Plesguen.

— Kaj mislite, da ima na vesti samo en zločin?

— Pa vendar ne sovražite mojega bratranca? — je vprašal Marc začuden.

— Iz vse duše, — je odgovoril z glasom, ki ni dopuščal nobenega dvoma.

Na obrazu starega plemiča se je zopet pojavil mir, ponos in samozavestno dostojanstvo.

— To mi zadostuje, da vas ne bom več poslušal, — je dejal.

— Že je vstal, da bi odšel.

— Mož, tako poln spoštovanja do svoje krvi in tako ponosen na svoj rod, kakor ste vi, ga bo so-

Kdaj se je začelo vikanje

V starih časih ni bilo vikanje nikjer v navadi. Vikanje naj bi bilo nekakšen znak spoštovanja odnosno posebnega izkazovanja časti, dočim ima tikanje vedno v sebi nekaj intimnega. V starih časih so se tikali med seboj prav tako znanci kakor tuji ljudi, višjih in nižjih slojev. Vikanje neznancev, starejših ali posebno čislanih ljudi se je pričelo šele v 3. in 4. stoletju. Zanimivo je, kako je prišlo do tega.

Takrat je vladal rimski cesar Dioklecijan in sicer od l. 284. do 305. po Kristusu. Njegov sovladar je bil Maksimilijan. Oba sta podpisovala vse državne listine in edikte. In če je prošil državljan cesarja kaj v javnih ali državnih zadevah, je moral napisati »vix«, ker sta bila vladarja dva. Ta navada se je potem prenesla na druge evropske vladarske dvore in vikanje je prišlo v modo. Pozneje niso rabili množine samo pri dveh, temveč tudi pri enem vladarju, da bi se ne užalil. Od kraljevskih in cesarskih dvorov je prešlo vikanje med ljudstvo. Najprej so vikali visoko gospodo in bogate ljudi, končno na vse neznance soloh. Na kmehkih vikačo se zdaj tudi sorodniki, če so starejši, vikačo stare očete, očete, matere, strice, tilkačo se na samo bratje in sestre med seboj ter starši svoje otroke.

Prodaja parka v Novem mestu

Iz Novega mesta nam pišejo:

Gospod urednik!

Akoravno je že »Jutro« 18. t. m. poročalo o prodaji precej obširnega dela mestnega parka Nabavljalni zadrugi za zadavdo, dovolite še meni k tej zadevi v Vašem listu nekaj pripomb ker ta sklep mestnega odbora upravičeno razburja vse mestno prebivalstvo, saj s to prodajo izgubimo najlepši prostor s košatim senčnim drevoredom, katerega so v vročih poletnih dneh kaj radi obiskovali stari in mladi. Podobnega drugega drevoreda sploh nimamo v mestu in občina bi morala skrbeti, da dobi mesto še več takih sprehaljšč. ne pa da že obstoječe, od prejšnjih občinskih odborov z velikim trdom pridoblje-

vražil še bolj od mene, ko bo zvedel, kakšen zločin je zagrešil nad vašim rodom in vašo krvjo.

— Že drugič ste izgovorili besedo zločin, — je dejal bi Francoisin oče, ne da bi sedel. — Dobro. Recimo, da vaša kleveta ni brez vsake podlage. Ne trdite pa niti sami, da je bil zločin, ki naj bi ga bil zagrešil markiz de Valcor, storjen v Evropi. Vaša namigavanja se nanašajo nedvomno na njegovo mladost, ko ste se seznanili z njim med njegovimi raziskavanji divjih krajev. Tam dobi energija pogosto — in menda tam drugače sploh ni mogoče — krvave oblike. Ta dozdevni zločin torej ni za francoski zakon kazniv dejanje, ker se mu odteguje, ker je bil storjen pred dvajsetimi leti.

— Za zločin, ki se mi zdi markiz sumljiv, da ga je storil, ni zastaranosti.

— Ah, vam se torej samo zdi sumljiv, — je ponovil Marc de Plesguen živahno. — Vi torej samo sumite... in drznete se... saj ste malo prej govorili o dokazih.

— O tem sem moralno prepričan, — je dejal Escaldas mirno, — kar se pa tiče dokazov, jih lahko skupaj dobiva.

— V kakšno svrhu?

— Da postanete gospodar...

— Za to tu ne gre, — ga je prekinil Marc nestrno. — Vprašam vas, kakšen cilj zasledujete pri tem vi?

— V prvi vrsti se hočem osvetiti, razen tega pa imam na stvari tudi denarne interese.

— Mislim, da odločajo pri tem samo drugi interesi, — je dejal Plesguen zaničljivo.

— Utrjujejo prve, to je res, — je dejal Escaldas, ne da bi se dal motiti. — Vidite, da sem iskren, ker vas hočem prepričati. O tem sem tako malo prepričan, da mislim, da mi ne boste mogli odgovoriti na tale ugovor: Če bi mogli mojega bratranca uničiti, bi vam gotovo plačal več, da bi molčali, nego drugi, da bi govorili. Renaud ni samo lastnik rodinskega posestva, temveč ima tudi ogromne dohodeke od svojih tvornic kavčuka. Lahko vam torej vaš molk plača. To, da se ne obrnete s svojo ponudbo nanj, dokazuje, da mu ni treba bati se vas.

— Bal bi se me še preveč, če bi mu bilo znano, kaj vem. Nobena pogodba bi mu ne prinesla popolne gotovosti. Ne poznate ga. Dal bi me odstranili.

Marc je zadržtel. Mešanec je bil našel glas, ki je pričal, da ve strašno resnico.

— Končno, — je zašepetal Plesguen po kratkem razmišljanju zamolklo in stopil k njemu. — Cesa morete torej dolžiti markiza de Valcor?

V črnih Bolivijevih očeh se je zasvetil žarek.

— Ali postanete moj zaveznik, če vam povem to? — je vprašal Escaldas.

— Zaveznik? Kakšen izraz pa je to, gospod? Mislim, da me ne more nič na svetu pripraviti do tega, da bi se zvezal z vami, zlasti pa ne za dejanja, ki se boje svetlobe.

— Ponavljam vam, gospod de Plesguen, da se bojim za življenje, kjer gre za Valcora. Obljubite mi vsaj pod prisego, da ga ne boste posvarili pred menoj, pa naj vam povem karkoli.

Dolгови mariborske mestne občine

Za odplačevanje posojil 7,522.330 din — Novo posojilo za gradnjo javnih zaklopišč, nabavo rezerve hrane itd.

Maribor, 21. februarja

V lanskem proračunu je bila predvidena vsota 8181.810 din za odplačevanje posojil mariborske mestne občine. Ta vsota na menjena anuitetni službi, je letos za 659 tisoč din manjša izkazuje torej 7.522.330 din. Razlika napram lanskemu letu gre predvsem na račun delnega izpadka na strošarini, ki je za 50 par miža kakor lanska.

Anuitetni znesek ki se nanaša na posojilo mariborske mestne občine iz leta 1937 pri Državni hipotekarni banki v znesku 18 milijonov din v ostanku 16.120.460 din izkazuje 1.949.040 din. Kakor znano, je šlo omenjeno posojilo za adaptacijo Kiffmanove hiše in Mestne hranilnice. Iz tega posojila se krije stroški za gradnjo šoferskih hiš, nadalje za zasebne graditelje, za adaptacijo mestnih hiš 1 milijon din za Mariborski otok potem za vodovod, za klavnico, za plinarno za električno podjetje, za pogrebni zavod ter za avtopodjetje. Od posojila 700.000 din iz leta 1933 pa izkazuje anuitetni znesek 69.880 din to je 7% na 29 let. Potem ima mariborska mestna občina dolg tudi pri občinski hranilnici na Vrhniki. Od posojila iz leta 1926 in 1928 v skupnem znesku 339.400 din, v ostanku milijon 6547.197 din po 7,5% na 15 let anuitetna vsota 339.400 din. Hranilnica dravske banovine v Mariboru od posojila iz leta 1929 v znesku 4 milijone din, v ostanku 3.554.398 din, 7,5% obrestni pojde za amortizacijo 266.580 din, od posojila za Mariborski otok iz leta 1929 v znesku milijon din, v ostanku 821.024 din, 7,5% obrestni pa 61.577 din, od posojila za Mariborski otok iz leta 1934 v znesku 1.500.000 din, v ostanku 1.268.578 din, 7,5% obrestni 59.143 din, od posojila iz leta 1929 v znesku 1.500.000 din, v ostanku 1.321.964 din, 7,5% obrestni 99.147 din. Od posojila iz leta 1936 v znesku 12.444.000 din, v ostanku 8.979.360 din z 8% obrestmi 718.053 din. Od omenjenega posojila je šlo za Mariborski otok 1.520.000 din, za hiše v Frančiškanski in Smetanovi

ulici 4.500.000 din, za Hoffmannovo hišo 200 tisoč din, za adaptacijo Mestne hranilnice 84.000 din, za vodovod 1.683.000 din, za klavnico pa 45.000 din.

Pri hranilnici dravske banovine v Ljubljani je najela mestna občina mariborska v letu 1926 posojilo 3 milijonov din za hiše v Frančiškanski in Smetanovi ulici. V ostanku je še 1.176.644,45 din z 8,5% obrestmi, za kar znaša anuitetni znesek 100 tisoč 18 din. Razen tega je najela mestna občina v letu 1928 drugo posojilo v znesku 2 milijonov din v ostanku je 730.279,09 din z 8,5% obrestmi, za katere izkazuje novi proračun za 62.074 din anuitet. Od posojila za električno podjetje iz leta 1921 v znesku 500.000 din, v ostanku 460.637,79 din z 8,5% obrestmi izkazuje anuitetni znesek 39.154 din, od posojila za plinarno iz leta 1921 v znesku 500.000 din pa 39.154 din.

Pri Mestni hranilnici v Kranju je najela mariborska mestna občina leta 1929 posojilo 3 milijonov din v ostanku je še milijon 402.350,74 din po 8% anuitetni znesek 330.000 din. Od tega posojila je šlo za paviljon pri Treh ribnikih za dravsko vojašnico in dezinfekcijsko barako 800.000 din, za mestno klavnico 1.500.000 din, za mestno plinarno pa 700.000 din.

Pri Posojilnici v Mariboru je najela m. občina leta 1926 posojilo milijon din, leta 1933 pa 950.000 din in 350.000 din. Novi proračun predvideva kot anuitetno za ta posojila 247.590 din. Za zasluzna stanovanja je najela mariborska mestna občina leta 1928 pri Mestni hranilnici posojilo milijon din, v ostanku je še 371.698 din po 8% na 15 let, to je 119.220 din.

Tudi pri Pokojniškem zavodu za namočene v Ljubljani ima mariborska občina več posojil. Leta 1928 je najela 5 milijonov din za delavsko kolonijo, v ostanku je še 3.980.200,74 din po 8%. Leta 1936 je sledilo posojilo 7 milijonov din, v ostanku

je 6.740.922,89 din z 8% obrestmi, leta 1936 pa 1.600.000 din. V ostanku je še 1.340.786,96 din z 8% obrestmi. Skupna anuitetna vsota je 980.960 din.

Pri Okrajni hranilnici v Slovenjem Gradcu je bilo najeto leta 1928 posojilo za delavsko kolonijo v znesku 2.300.000 din, leta 1931 za delavsko kolonijo 1.500.000 din. V ostanku je še 955.466,14 din z 9% obrestmi, oziroma 1.312.255,48 din z 8% obrestmi. Anuitetni delež izkazuje pri omenjenem za vsoto 190.970 din.

Pri Mestni hranilnici v Mariboru je najela mestna občina leta 1938 posojilo 500 tisoč din, naslednje leto pa več posojil v skupnem znesku 9 milijonov din. Skupna anuitetna vsota za vsa omenjena posojila je 702.390 din.

Za delavsko kolonijo je bilo najeto pri javni bazi dela v Ljubljani posojilo 2 milijonov din v ostanku je še znesek milijon 200.000 din na 25 let brezobrestno anuitetna vsota 800.000 din. Od posojil za delavsko kolonijo iz leta 1934 v znesku 1.050.000 din, v ostanku 798.000 din pa je plačala mariborska mestna občina na obrestih 42.000 din.

Mariborska mestna občina bo najela novo posojilo v znesku 5 milijonov din. To posojilo je potrebno zaradi nabave rezerve hrane in za zagradbo javnih zaklopišč po 7,5% na 15 let. V novem proračunu je za beležen kot anuitetni delež za to novo posojilo znesek 550.000 din. Razen tega pa bo najela mariborska mestna občina tudi posojilo 2.500.000 din za zaščito otrok z 7,5% obrestmi na 15 let, tako da je v novem proračunu predviden anuitetni znesek 250.000 din.

Za gradnjo nove mestne tržnice bo najela mestna občina posojilo 9 milijonov din, zaenkrat gre za prvo trašno od 5 milijonov din. Posojilo bo najeto z 7,5% obrestmi, za pol leta, tako da izkazuje anuitetna vsota 200.000 din.

glasi, da bo danes in jutri pretežno rasno in nizko vreme.

— Mestno poglavarstvo v Mariboru opozarja, da smejo biti v bodoče brivske in frizerske obratovavnice v mestu Mariboru ob sobotah odprte od 7 in 12 ure in od 14 do 21 ure. Od 12 ure do 14 ure so te obratovavnice radi prepisane opoldnevskega odmora zaprte. Isto velja za dneve pred prazniki, ko so obratovavnice ves dan zaprte.

— Opozarjajo se vsi vozniki in kmetovalci iz okolice, naj ne vozijo na sanoh stvari v nišeto, ker po mestnih ulicah ni snega. Toilko, da ne bo nepotrebna jeza in mučenja živali.

— Lepa akademija! Sokolska četa Sv. Marjeta ob Plesnici se je v nedeljo postavila z lepko akademijo narasčaja in dede. Vodstvo je bilo v rokah agilnega in požrtvovalnega nacionalnega delavca učitelja Vaude sina, hčerke Irene in staroste Sumana. Poleg obsežnega smotrno sestavljenega sponora je hvalevredno omeniti nastop ženske dece, vaje z zastavicami, živje slike moškega narasčaja in vaje ženskega narasčaja. Lep sponož se je zaključil s častnjo za deca in narasčaj.

— Robinzov rod. — Mariborska polica je aretirala komaj 11 letnega Srčka Jakoića, doma iz Sv. Marjeta pri Vurbergu, ker se je klatil po mestnih ulicah. Deček je pri zaslišanju na poletju izpovedal, da je brez staršev in da se je tedaj dan potepal po Mariboru. Spal je po različnih tleh ter se preživljal z berčanjem. Dečka, ki je se sotoobvezan, so začasnó spravili v otroško zavetišče.

— Poplava mlika na Aleksandrovi cesti. Poštni voz je na Aleksandrovi cesti zavozljal v sani s katerimi je hlapec Maks Kolenik iz Košakov polja mlika v mesto. Zaradi karantena se je razlilo okoli 100 litrov mlika, ter je bilo nekaj poseč. razbitih. Hujše nesreče ni bilo. Na križišču Valvazorjeve in Frankopaneve ulice pa se je prevrnil voz, na katerem je bilo 6000 kilogramov sene. Zaradi tega je bil promet na omenjenem križišču za nekaj časa prekinjen, doktor niso sena spet spravili na voz.

— Dobre vesti. Na Aleksandrovi cesti je neki avto povozil psčka. Ki je bil peh pri mrlev. Strojevodca Josip Antonia je našel kolo znakmke »Waffenrade« brez evidencijske številke, ki ga dobi lastnik na policiji. Iz neke gostilne na Traški cesti je izginil ključavničarju Ivanu Kapunu zimski plašč vreden okoli 800 din. Na državni cesti pri Plesnici je padel 32letni vinjlar Franc Sertič tako neopretno s kolosa, da je oblezel z zlomljeno levico. Sertič se zdravi.

vi v mariborski splošni bolnici. Na državnem mostu je zaradi izpisanosti obletel 73letni preizkušar Roman Pavliš, ki ga mariborski reševalci odpeljali v bolnico.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Mlinar Kovač in lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85 in Remsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Aleksandrovi in Mejske ceste, tel. 25-32.

— Odpri noč in dan so groba vrata. V Betnavaški 18 je umrla žena upokojenega železničarja Alojzija Sekanina, stara 56 let. Na Ptujski cesti 114 na Tezemu je umrl upokojeni železničar Izidor Klojčnik, star 59 let. Na Aleksandrovi cesti 28 je umrla Franciška Mlač, vdova po zvančniku državnih železnic, stara 67 let. Zalujocih naše globoko sozljaje.

— Najdba. Našli so veliko plahto za pokrivanje avtomobila. Je nepromočljiva, dolga 4 in pol metrov, široka 3 metre. Plahno je dobro ohranjeno. Lastnik jo dobi pri računskih oroznikih.

— Kravke zadeve. V Gradcih pri Sv. Barbari so se po vselem razpoloženju spoprijel domači fantje. Sredi gneče je oblezal ves kravk kočarjev sin Mihael Kelc z Gradcih pri Sv. Barbari. Kelc ima t. 2-ke poškodbe. Za svo raziščeno orožniki.

— Jubilej. Te dni slavi gospa Marja Nekrepora znana mariborska gostilničarka dvojni jubilej in sicer 50 letna o rojstva in 20 letnico poroke Slavljanka poteka iz Egiptiške Kropote družbe v Poljskanih leta 1916 se je preselila v Maribor in je obtvonila v Vetrinjski ulci gostilno »Zlati končček«. Slavljanki iskreno čestitamo in ji želimo da bi v srečni zadovoljstvu preživela še več desetletij.

— Svoboda in avtoriteta. O tej temi bo predaval drevi v dvorani Ljudske univerze v okviru materskega tečaja g. dr. S. Gogala iz Ljubljane. Naslednje predavanjje je v sredo 28. februarja. Predava dr. Skalič. O temi: Čujajmo svoje zdravje za zdravje potomstvo. V četrtek 29. februarja predava gospa dr. Ponovič. Predavateljica o temi: Metli v nezagodni prvi pomočnici in zdravnica.

Mariborsko gledališče

Četrtek 22. ob 20.: Kovarstvo in ljubezen. Premiera Red B.

Petek 23. Zaprt. (Gostovanje v Celju.)

Sobota, 24. ob 20.: Othello. Znižane cene.

Drevi, v četrtek bo premiera žalostre »Kovarstvo in ljubezen« za vrstni red B. So pa vstopnice na razpolago tudi neabonentom.

Odločilni dnevi pred sv. Matilem

Mraz se vedno napašča — zjutraj — 2°, nočno + 2° Sv. Matija prinaša konec zime

Maribor, 20. februarja

Se tri dni in pred nami je letos tako željno pričakovani sv. Matija ki led razbija ali pa ga naredi še ga ne dabi. Če nas v tem času ne obide kakšno posebno presenečenje ki je bilo sicer opozarjala tudi luna s svojim velikim obročem bo sv. Matija letos dobi še dovolj ledu za razbijanje in snega za taljenje. Včasini zelo živahni bo vsob vetrov se je danes za ključ z nadoblastjo jugozahodnika, ki pa s svojim ledenomrzlim dihom postruje sicer znojljivo mrzlotu. Vreme je zadnje tretjine zloglasnega februarja najbrž odločujoče za dopoldan pred sv. Matilem ko dobimo polno luno. V tem medčasu se obeta spremenljivo in vetrovno vreme sliče no onemu iz l. 1929 toda z gilemima razlom (takrat je z 20. febr. nastala nova zima).

Iz Celja

—c Zanimitvo predavanje. Pod okriljem Savinjske podružnice SPD v Celju bo predaval drevi ob osnihi v risavnici meščanske šole dr. Jos. C. Obiak iz Ljubljane o temi »Okrog Karpatora in preko Rumunije do Cernega morja«. Predavanje bodo spremljale zanimive skoptične slike.

—c Za uprničev veseloigre »Kontor«, katero bo gostovala mariborsko Narodno gledališče v petek 23. t. m. ob 20 v celjskem gledališču, dobijo neabonenti vstopnice v predprodaji v Slišnškovi knjigarni.

—c Dve komemoraciji. V sredo ob 14 je bila v telovadnici drž. realne gimnazije kombimemoracija za pokojnim odličnim znanstvenikom, publicistom, nacionalnim in kulturnim delavcem ter vzgojiteljem, vladnim svetnikom g. Emiljanom Lilekom. Spominski govor je imel g. prof. Janko Orožen. Po pogrebu g. vladnega svetnika Lileka je imel odbor Ljudskega veselišča v Celju, čigar ustanovitelj veseliščnik in častni član je bil pokojni, žalno sejo, na kateri je imel spominski govor o velikem pokojniku pov. predsednik Ljudskega veselišča g. ravnatelj Cilenski.

—c Umrla je v Mestnem zavetišču v Medlogu 79letna mestna reva Marija Miravjakova.

—c Za vzdrževanje šole na Svetju nad Celjem je prispevala banka uprava 2.400 din.

Zanimivi nebesni pojavi

Maribor, 20. februarja

Za nekaj dni odnosi večerov in noči vzbujajo lege nekaterih zvezd med seboj in med luno zanimanje celo v pripročih krogih. Največjo pozornost točasno vzbujajo večernice in njene sprajilvalke, ki se je nocoj opazovala v Mariboru in sicer zaradi njene nenavadne bližine — komaj pol metra vsak sebi. Popolnoma čisto in vedro nebo je ta pojav seveda še bolj opazljivo izkazalo.

Ker med drugimi posebno ta nebesni pojav gotovo vzbujajo pozornost tudi drugod, bi bilo zelo uместno, če bi kateri naših znanstvenikov v poljudni razlagi pojasnil vzroke teh pojavov. (O pojavu več sone in drugih zanimivosti od včeraj se razlaga že pripravljajo.)

Zanimivo angleško predavanje

Hugh Rutledge je predaval pod okriljem Ljudske univerze v Mariboru

Maribor, 22. februarja.

Veliko je bilo zanimanje mariborskega izobraženstva za predavanje od čnega vodje angleških ekspedicij na najvišji vrh sveta. Predavanje je bilo v dvorani Ljudske univerze. Udeležili so se ga polnoštevilno člani Angleškega kluba v Mariboru pa tudi drugi mariborski izobraženci ki jih je privabila predavateljeva osebnost, pa tudi zanimiva ter izredno poučna snov, ki so jo potinsajevale lepe skoptične slike. Zbrana je bila takorekč elita Maribora, ki se predavatelja navdušeno nopravila in ki se spremljala njegova izvajanja s pozornim zanimanjem in toplim priznanjem.

V svojih izvajanih temeljito razčlenjenih in zanimivo podanih je omenil čilte alpinizma ki je žel v zadnjih dveh desetletjih izredne uspehe na polju odkrivanja novih vrhov in najvišjih delov sveta. Navajal je težkobe s katerimi se mora boriti sodobni alpinist, član ranih ekspedicijskih podjetij. Najtežja naloga, ki čaka člane držnih ekspedicij, je predvsem vzdržnost in odpornost. Opisal je pot iz Darjilinga preko tibetanskih višav do znamenite samostana pod Mount Everestom. Tično je opisal, kako so se člani ekspedicije vzpenjali vse

višje in višje dokler se jim ni posrečilo doseči višine 8250 m. Toda člani ekspedicije morajo nazaj, ker priroda ne dopušta triuma človeške vzdržnosti in vztrdnosti, ki bi ga dosegli člani ekspedicije, ako bi se povzpeli do najvišje točke Mounta Everesta.

Leo obisk Mariborčanov na tem večeru je pokazal kako potrebna so takšna predavanja zlasti ob naši meji. Mr Hugh Rutledge ki se nahaja na danjši predavalni turneji po naši državi, pa tudi po Svici, Italiji in Romuniji, je našel tudi v Mariboru hvalne človeške poškosice. Živel je več let v Indiji in pozna zaradi tega tamošnje prilike zelo dobro. Njegova poljudna izvajanja so bila razumljiva tudi tistim ki v mahiši meri obvladujejo angleščino. Onim, ki angleščine ne razumajo pa je bila zelo dobrodošla razlaga v slovenskem.

Uvodno besedilo je spregovoril v imenu Angleškega kluba in Ljudske univerze g. prof. Janko Kotnik, ki je tudi pred začelkom podal krajšo vsebino predavanja. Po predavanju je odlični angleški predavatelj prebil prijeten večer v družbi tukajšnjih prijateljev in članov Angleškega kluba.

sek se daleko ne zadošča za preživljanje vinjarija in njegove družine. Govori se da se je z novo uredbo položaj vinjarijev izboljšal. Poprečno je vinjari imel prosta drva ki jih sedaj po novi uredbi ne dabi. Če pa jih dobi mu jih posestnik oštenu zaračuna. Vsak vinjari je imel oporeke na 2 kravi. Sedaj si na deputatnem travniku niti ene krave, ne more rediti. Če ravnja da gospodar krmo, to mora vinjari spet plačati. Imel je tudi dnevno pri delu na osebo 1 liter jabolčnika, katerega mra sedaj mačati če ga hrče niti. Kruih je že prav redok prijatelj vinarjevskih družin.

— Goljufu je nasledel. V neki gostilni pri Sv. Lovrencu na Pohorju je ponujal neki možki delavcu Lovrencu Osonkarju v nakup bankovce za 1000 mark. Zahalet je za bankovce 500 din, vendar sta se zedilila na 300 din. Ko je Osonkar hotel bankovce v Mariboru meniti, pa je zvedel da bankovce nima nobene vrednosti, ker je že pred 20 leti izgubil vrednost kot plačilno sredstvo. Prodajalec, nekoga 37letnega Ignacija S., so izsledili orožniki, ki jim je dejal, da je bil prepričan, da ima prodani bankovce še vrednost. Zadeva se bo končala pred sodniko.

— Tatvina na mariborskem tovornem kolodvoru. Doslej še neznanzi zlikovci so iz skladišča na tukajšnjem glavnem kolodvoru ukradli več spojev za tračnice in oškodovali premogovno sekcijo za okoli 1000 dinarjev. Za storilci pozveduje policija.

— Zila je pošila na levi noči 70letni Frančišk Malek, stanujoči v Prečjevi ulici. Ker je Malekova izgubila mnogo krvi, se je onesvestila. Mariborski reševalci so jo prepeletali v bolnico.

— Avto v jarku. Na barovinski cesti pri Janjuhu se je neki osebnosti avto prevrnil v obsejni jarek. Bilo je to 15. m. 1939. Posledica prometne nezgode je bila da se vsi potniki dobili poškodbe. Antonija Romihova je dobila hude poškodbe in si je med drugim zlomila tudi več rebrov. Epilze omenjene prometne nesreče je bil včeraj gonodno pred mariborskim okrajnim sodiščem, kjer se je moral zagovarjati šofer Josip Murko iz Tezme. Obsojen je bil na 10 dni zapora, nogotno za leto dni.

— V Ljudski univerzi v Studencah naj Mariboru predava drevi gospa Antea Černeva, profesorica na drž. učiteljski v Ljubljani o temi: »Vzgoja v delavski družini. Predavanje je namenjeno roditeljem, ki imajo šolo običajno deca. Zato vladno vedno vse čitate in manjše. Pred predavanjem — običajne tedenske slike.

— Mariborsko vreme. Davi je temperatura zopet padla. Živo srebro je kazalo zjutraj — 20,5. Včeraj popoldne je znašala najvišja temperatura 1. Višina snega 37 cm. Tezenska vremenska napoved se

Zborovanje mariborskih in ptujskih pekov

Proti ukinitvi združenj — Zanimivo poročilo zborničnega svetnika Jakoba Zadravca

Maribor, 22. februarja

Za danes je bilo nepovedano zborovanje mariborskih pekov. Na dnevnem redu občnega zboru Združenja pekovski mojstrov v Mariboru, ki mu predseduje g. Jakob Koren, je obravnavala vseh predelih vprašanj, ki se tičejo razvoja pekovske obrti v Mariboru. Tudi za letošnji občni zbor je bilo v vrstah mariborskih pekov veliko zanimanje.

Svojo stanovsko zavest so pokazali tudi ptujski peki, organizirani v Združenju pekovski mojstrov v Ptuj. Zborovanje ptujskih pekov je poteklo v najlepšem redu. Predsednik g. Pavel Orlkih je uvodoma pozdravil zlasti častnega člana združenja g. Jakoba Zadravca iz Stredčaja, nadalje glavnega tajnika pekovske organizacije g. Milana Basiča iz Zagreba ter zastopnike mariborskega in celjskega združenja. Tajniško in blaginjsko poročilo je podal tajnik g. Viljem Albreht. Poročilo kaže, kako uspešno je bilo delovanje združenja v pretekli poslovni dobi za vse članstvo. Pri volitvah je bil po vedni izvoljen dosedanj odbor.

Tajnik g. Milan Basič je na zborovanju ptujskih pekov zaval stalščice k ukinitvi strokovnih združenj. Dejal je, da se hrvatski obrtniki borijo že 20 let za strokovna združenja, pa jih po krivdi skupnih združenj ne morejo dobiti. Ta združenja niso ničesar storila za napredek pekovske stroke. Zelo zanimivo je bilo poročilo zborničnega svetnika Jakoba Zadravca, ki je izjavil, da ga zbornica, ki delegirala na skupščino, kakor je lani poslala urarja za svojega delegata. Pač pa se je delegiral sam, ker mu je dolžnost prisostvovati tako vzorno delujočemu strokovnemu združenju. Poučna so bila zlasti njegova izvajanja, o razmerah v zborničnem obrtniškem odseku in o postopanju njegovega predsednika g. Ogrina. Za svojca stvarna izvajanja je žel zbornični svetnik Zadavec toplo priznanje. Za celjsko združenje je spregovoril predsednik Mlakar, za mariborsko pa častni predsednik Kovačič.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, da se proti zbornični odločbi o ukinitvi združenja vložijo pritožba na banksko upravo.

Mariborske in okoliške novice

— Poroče. V zadnjem času so se v Mariboru poročili Josip Kos tehnični uradnik Mestnih podjetij in Mirka Skrem z občna uradnica. Kneza Kociha 16. Vladimir Slokar predilec in Hilda Fras predilica Kacijanarjeva ulica 17. Bogomir Dolušek posestnik in Marija Repnik šivilja iz Hoč. Edvard Glavan, tovarniški delavec, in Marija Pod. poštrežnja, Pov. eže; Franc Oder tovarniški delavec Slovanske Konične in Terezija Stoinsk bivašica kuharica Fra. opanova ulica 10. Janez Bralko sodarski pomočnik in Frančiško Stefančič, poljska delavka, Studenci. Ivan Baier, tovarniški delavec, in Marija Solina tovarniška delavka, Tezno. Rudolf Teihmann mizarjski pomočnik in Verona Černik prediča Pohorje. Filip Popenko dleskar državni železnice in Neža Kristl, gospodinja, Studenci. Bilo srečno!

— Bencinske karte so došle in jih bodo dobili le tisti, ki bodo imeli svoja vozila registrirana do 29. t. m. Oddaja se bo pričela šim to razglašena nova uredba.

— Viničarji. Latiska šušča je vzela, kakor poroča »Delavska Politika« v štev. 21, viničarjem to, kar bi morali imeti za pravnoro sebe in svojih družin za zimo. Naši ubogi viničarji okoli Maribora imajo svojo deputatno zemljo po erih in nerodovnih krahih. Na ubogi viničari nima koruze ne tromplja, ne fitola, z eno besedo nič in tudi ne ve odkob, bo vzel semena, da bo posadil svojo deputatno zemljo. Letošnja žrnja onemogoča viničarjem vsak zaslužek in viničarji z družinami vred stradajo. Ker je stopila s 1. novembrom 1939 v veljavo nova »Viničarska uredba«, po kateri bi gospodarji viničarjem morali zboljšati plačo, se sedaj nad viničarji maščujejo in jim sploh ne daje nobenega zaslužka. Zaslužka nima, za mleko če ga prodajo dnevno no 5 litrov, liter po 2 din, dobi 10 d n. Ta zne-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekljci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znakmo. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

— VSAKOVSTNO POHISTVO

še vedno po starih cenah dobavljamo v moderni in solidni izdelavi različna »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

— PRED NAKUPOM OBUTVE

si ogledite našo nedeljsko razstavo. Brajkovič Žilko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, (Igrska 3 (pri Draml)). 626

— DVOSOBNO STANOVANJE

oddam za marec ali april. — Sv. Križ 71, poleg Kuhavčarje 627

50 PAR ENTLANJE

azuriranje vezene zavese perila, monogramov gumnice. Velika zaloga perja po 7.— din. 4. Ljubljana, Gosposvetska 4 12

— ISEM SLASČICARJA

verziranega v restavraciji, za nekaj ur dnevno. Prednost ima, kdor vodi lastno podjetje. Javljajo naj se žanno prvočvstvene moči na oglasni oddelci »Slov. Narod« pod »Sposobert«. 628

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

— OKROVA JEDRCA

sortiran čvrtlji med in medito dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

ZAJAMCENO SVEŽA JAJCA

400 komadov din 520.—, 720 komadov din 810.— franko

vložnina razpoložljiva G. Drechsler — Tuzla. 595

MIZARJI

Več skobeljnih strojev 400 do 800 mm širine in trostrani skobeljni stroj za izdelavo ladijskega poda (Schiffboden) takoj na razpolago. Oglejte si veliko izbiro.

DOVŽAN IVAN, LJUBLJANA

Frančiškanska 4 — Tel. 45-42 625

NAPRODAJ

comp'etna »Spr. nikler-naprava« za gasenje požara, uporabljiva za veliki nini ali večje tekstilno podjetje. Natančneje podatke daje Osjiček Ijevonaica Željeza i tvornica strojeva d. d. Osijek. 623

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

KUPIMO

vagon najboljše gena. Parna žaga Rog. Podstenica, p. Dol. Toplice. 624

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

VSAKO SREDO, ČETRTEK IN PETEK VELIKA IZBIRA

morskih rib

Bogato založena kuhinja in mrzla jedila. — Zlahno kapljico z otoka Visa, prosek, žgane pijače in razne likerje pripravoda

OPERNA KLET V LJUBLJANI

Hore Belisha o sedanji vojni

Vrhovni vojni svet zaveznikov proučuje, kolikšna je največja dosegljiva vojaška moč Nemčije v primeri s francosko in angleško

Leslie Hore Belisha, ki je bil od maja 1937 do januarja 1940 angleški vojni minister, je postal novinar. Svoje članke pridobuje v najbolj uglednih londonskih listih, izmed francoskih listov pa ga je pridobil za sodelavca »Paris-Soire«.

Tri leta sem se ukvarjal z različni vrstami orožja, piše Hore Belisha, zdaj pa sem zagrabil za drugačno vrsto orožja, — za pero. Prepričan sem, da je pero močnejše orožje kot top, streljica ali puška. Pero nese bolj daleč in ima večji akcijski radij kot katerikoli top.

Zakaj se vojskuje? Neprazno sliho francosko in angleško vlado, naj objasnita svoje vojne cilje. Naša prva naloga je, da pometemo z barbarstvom, v katerem moramo zdaj živeti. Zato se vprašujem, proti komu se borimo in kakšne bi bile posledice zmage Nemčije. Samo omejene ali neodgovorene človek ne more spoznati, da doživi lahko vsak narod

usodo, ki so jo nekateri narodi že doživeli. S to vojno zavezniki ne čujejo komu vsiliti kakšno dinastijo ali spremeniti narodnostne meje, ali vsiliti svojo vero ter razviti svojo trgovino. To ni vojna, v kateri bi šlo za interese vodilnih slojev. To ni vojna za privilegiranca. To je vojna narodov. V nevarnosti je svoboda narodov.

Naravno je, da si narod želi, da bi bila vojna bolj energična, da bi se nasprotniki s silovitimi napadi izbilno orožje iz rok. Zakaj se tako malo zgođi na fronti? vprašujejo ljudje. Skušal bom odgovoriti na to vprašanje.

V zadnji vojni se je pokazalo na zapadni fronti, da vojaški dogodki sami niso odločilni čini. Idealna je vojna, ki jo ima večina o vojni, je konvencionalna in zaradi tega se ljudje težko prilagodijo na nove probleme moderne vojne. Problem zmage najhrove ni mogoče rešiti samo z vojaško akcijo. Treba je odkriti bolj učinkovita sredstva, s katerimi je mogoče izvesti na sovražnika nebranjiv pritisk.

Ali je mogoče doseči z letalstvom odločilni uspeh? Dogodki v Španiji, na Kitajskem in zdaj na Finskem so pokazali, da smo pomen letalstva v vojni precenjevali. Vojno letalstvo lahko resno moti prizadevanja sovražnikove armade, toda uničiti je ne more. Vojno letalstvo je lahko sredstvo, ki pripomore k zmagi, toda ne predstavlja samo na sebi zadostnega činiitelja za dosego zmage.

Več kot pet mesecev je minilo od početka vojne. Izkazalo se je, da so vojna sredstva zaveznikov mnogo večja kot ona nasprotnika, toda zavezniki so se odločili uporabiti svoja sredstva in vire tako, da najbolj učinkovito dobe vojno v najkrajšem času. Naloga vihovnega sveta zaveznikov je, da izmeri, kolikšna je največja dosegljiva vojaška moč Nemčije v primeri z vojaško močjo Francije in Anglije in da na podlagi te ugotovitve določi, s katerim orožjem, ali s kakšno kombinacijo orožja lahko začno zavezniki odločilen napad.

Ako bi se pri tej primerjavi izkazalo, da bo hujske za nasprotnika, če ostanje zavezniki sile v defenzivi, bo treba preneniti, s kakšnimi minimalnimi armadami morajo zavezniki ohraniti svoje pozicije v defenzivni vojni.

V tem primeru Francija in Anglija lahko uporabita še večja in še bolj energična sredstva kot jih uporabljata sedaj. Ta sredstva bi se pridružil vsem njihovim vojnim naporom, to se pravi finančnim, gospodarskim in moralnim, sama sredstva, s katerimi razpolagata Francija in Anglija v izobilici, katera pa je treba še bolj razviti.

Francija ima že zgodovinsko nagajenje do velikih vojsk, Anglija pa raje zbira svoj vojni material pod zaščito svoje mornarice. Treba je najti ravnotežje med tema dvema načinoma vojskovanja. Zda se ni harmonije med obema, kajti Francija je poslala na fronto svoje ljudi v najboljših vojnih letih, ki so bili zaposleni v tovarnah, v Angliji pa je še mnogo tovarniških delavcev brezposelnih.

Naj se sile Francije in Anglije razporedijo in uravnovešijo tako ali drugače, na dlani je, da je ta vojna totalna vojna. Ako se zavezniki ničesar drugega ne morejo naučiti od Nemcev, morajo vsaj spoznati, da se merijo z vsemi svojimi silami z nasprotnikom in gre pri tem za vse, kakor pri igri, kjer stavijo vse na eno kocko.

Celotno življenjsko silo obeh demokracij in njihov imperijev je treba zbrati v tej borbi proti tiranstvu. Zlasti pa je potrebno, da se seznanj ves svet z ideali zaveznikov in sicer s pomočjo najbolj vplivnega orožja, to je s propagando.

V propagandi si zavezniki ne smejo dovoliti defenzivnega zadržanja. Nenehoma moramo imeti svoj cilj pred očmi in ena sama misel nas mora neprestano vzpodbujati pri vseh naporih, to je, da se bomo za pravico do življenja.

ne in dragocene parka brez stvarne potrebe lahkomišno zapravlja in uničuje. Tako gospodarstvo odklanjamo in nestrpno pričakujemo zakonitih občinskih volitev.

Spominjamo se, da je lani »Slovenec« objavil nedvomno od zupanstva pojasnjen članek z dne 18. avgusta pod naslovom »Kaj je treba Novemu mestu, da bo mesto?« s sledečim odstavkom: »Da pa na merava občina zazdajati prostor ob novem parku, ni nikomur ničesar znanega, naj manj pa občinski upravi, katera stoji na

stališču, da mora ostati prostor ob parku oziroma zgornja Loka z drevoredom nezazidana.« Občinska uprava je kaj hitro pozabila na svoja takratna zagotovila. Novomeščani bi bili občinski upravi hvaležni, ako bi se ona brigala za resnuje in koristne potrebe mesta, kakor so: modernna javna občinska klavnica, premeštilvo živinskih sejmišč iz sredine mesta, obnovo kopaljšča itd. Tu naj pokaže svojo verno in skrb za mestni blagor.

S. K.

Mitja Švigelj o svojem delu

»ma me dogajanje v pokrajini in dogajanje v človeku, različni sižeji so različni objekti v nekem skupnem hotenju«

Ljubljana, 22. februarja

Mitja Švigelj je prvi slovenski arhitekt in inženjer, ki se je slovenski javnosti predstavil s samostojno razstavo tudi kot risar, slikar in kipar. Tudi zaradi tega je zanimanje za Švigeljevo razstavo prav posebno živahno, občinstvo pa zapušča razstavo z mnogimi vprašanji in duhu, kar je razumljivo spriču tako mnogostranskega udejstvovanja razstavljalca. Odgovori na nekatera vprašanja, ki smo mu jih zastavili in katere pridobujemo v sledečem, utegnejo prispevati k boljšanju razumevanja dela Mitje Švigelja.

Kakšen je odnos arhitekta do udejstvovanja v slikarstvu in plastiki? — Priznavam, da se posebno v novejšem času razvoj tehnike nagiba k vedno strožjim in vedno ožjim specializacijam, zdi se mi pa, da na to ne velja, vsaj dosledno ne, za panoge, ki so v mejah umestnostnega ustvarjanja. Sam čutim nagib za podajanje ali izživljanje na vseh treh poljih in ne verjamem, da bi na enem polju kaj pridobil, ako bi druga dva opustil, ker bi ju gotovo pogrešal. Ali more en sam človek vse tri polja uspešno zajeeti, je pa odvisno, se mi zdi, od produktivne sile in koncentracijske zmoglosti vsačega posameznika. Ali bom v tem uspel, ne vem. posameznika. Strokovno ni prav gotovo nobenih zadržkov. Tudi imamo praktično za to dovolj velikih vzorov, celo v najnovijem času. Ali more nadalje najti arhitekt kaj smisla v tvornosti na vseh treh poljih, je pa stvar popolnoma osebnega prepričanja. Kakse povezanosti v snovanju pri enem ali drugem, predvsem v primeri med arhitekturo in slikarstvom ter plastiko, seveda ni z lahkoto najti. Zdi se mi pa, da to niti ni potrebno, niti ni namen.

Toda tudi v slikarstvu ste zopet zelo mnogostranski! — Moja razstava kaže res mnoge različnosti v upodobljenem materijalu, vendar so vsa dela gotovo zasnovana iz zelo enotnega vidika. Zakaj ne morem biti samo pokrajinar ali pa na primer samo portretist, razložitv tako: Vsa ta moja dela so nastala iz prisluskevanja različnim utripom v naravi, dogajanju v prirodi in človekovemu dejanju in nehanju. Ne zanima me pokrajina, ne zanima me človek kot tak, zanima me dogajanje v pokrajini, pregib od dneva v večer, od mirne tišine v nevihto, in prav tako me zanima dogajanje v človeku, pregib od dela k počitku, od pripravljajnja k akciji. Ali ni v tem mnogo enotnega iskanja?

V pokrajini, v večjem ali manjšem motivu, me ne zanima samo neka bolj ali manj uravnotežena kompozicija snovnih teles, niti ne samo neko trenutno nastrojenje, niti ne samo lepe barve, silka mora imeti vsebino, zelo široko vsebino. Enako je pri figuraciji. Tu mi ne gre zgolj za neko kompozicijo ene ali več figur, ki seveda mora biti podlaga, temveč za podajanje nekega širokega dogajanja, ki je lahko izraženo tudi s popolnoma mirnim pregibom, torej kaj nasprotno večših toliko pretiranemu baroku ali romantičnemu zanosu.

Enako pa seveda tudi portreta ne gledam kot zgolj podajanja nekega lica, temveč skušam zajeti neko dogajanje, ki je v zvezi z upodobljeno osebo. Tako so toliko različni sižeji mojih slik samo različni objekti v nekem skupnem hotenju. Program je v delu potreben. V bodoče se mi bo mogoče posrečila večja sinteza med pokrajino in človekom ali skupino. Končni namen naj bo seveda le lepa podoba.

Kar se plastike tiče, mislim, da slikanje ne izključuje pri isti osebi tudi plastičnih zasnov. Treba je seveda ločiti občutek barve od občutka forme.

— Kljub temu se po Vaših slikah ne more reči, da spadate med revolucionarje v umetnosti.

— Vsak mladi človek je revolucionar, a pri vsakem se to drugače odraža. Po občutku pa se ne morem priključiti preveč modernim smerem. Dogmatični smeri, se mi zdi, bi me omejevale v dinamiki sižejev in koncepcij, ki me zanimajo. Mislim, da je bolj prav, da najdem svojim zasnovam primeren način izražanja, ne pa da nekemu

v naprej sprejetemu načinu podream zasnovo.

Tako je bila tudi posledica visokega impresionizma, da se je figuralna kompozicija v čistem smislu precej umaknila s pozornice, ali pa da je dobila ekspresionistično formo. V ostalem so pokazale zadnje velike umetniške razstave v Parizu splošno vračanje k umerjenemu podajanju in celovito vračanje k realizmu.

Kako sodite o amaterstvu in akademizmu?

— Vedno sem si želel na upodabljačem polju tudi akademski izobrazbe in bom v bodočnosti vztrajal pri tem, a tega ne smatram za nujno. Gotovo pa je, da dolgotrajni študij in šola pri mojstrih izven akademije lahko tudi vtisne svoj pečat. Sicer pa o tem dovolj povedo moja razstavljenjava dela.

Celjski občinski proračun

Celje, 21. februarja

V torek je imel celjski mestni svet sejo, na kateri je odobril proračun mestne občine za l. 1940.—41. Redni proračun predvideva 19.613.473 din dohodkov in ravno toliko izdatkov ter je za 921.490 din višji od proračuna za l. 1939.—40. Osebnizdatki so proračunani na 3.347.460 din (povišek nasproti proračunu za l. 1939.—40. znaša 362.739 din), materialni izdatki na 7.488.798 din (povišek 279.277 din), izdatki mestnih podjetij 7.412.537 din (povišek 79.736 din), izdatki skladov 1.365.163 din (povišek 199.738 din), dohodki mestne občine 10.211.711 din (povišek 494.644 din), dohodki mestnih podjetij 8.032.332 din (povišek 227.376 din) in dohodki skladov 1.369.370 din (povišek 199.470 din). Občinske davčne so ostale v splošnem neizpremenjene. Predvidena je 47-odstotna občinska doklada na vse državne neposredne davke, 5-odstotna doklada za zaposlitev brezposelnih, 3-odstotna doklada za gasilske čete in 20-odstotna doklada za regulacijo Savinje in pritokov. Izredni proračun predvideva 4.800.000 din izdatkov. Od te vsote namerava občina kriti 800.000 din s prodajo parcel, 4 milijone din pa z najetjem posojila. Izredni proračun predvideva naslednje izdatke: za razširjenje mestnega pokopaljšča v zvezi z opustitvijo bolnišnega pokopaljšča 150.000 din, za odkup dela Gradtove hiše za razširjenje Vodnikovove ulice 206.000 din, za nakup zemljišča za gradnjo delavske stanovanjske kolonije 300.000 din, za gradnjo dvostanovanjske hiše v Novi vasi 120.000 din, za gradnjo javnega stranišča v Guberju 40.000 din, za ureditev novega sportnega prostora SK Celja in Sokola pri SP. Lanožu 180.000 din, za nakup zemljišča pri Glaziji za gradnjo justične palače 130.000 din, za zasilno dograditev planiškega doma pod Tovstom 200.000 din in za potrebe javne obrambne službe proti napadom iz zraka 3.473.500 din.

Iz Radeč

— Mraz je popustil. V ponedeljek je bilo še vedno precej mrzlo. Kljub temu, da pričena pouk na šoli šele ob 9 na devet, je bil obisk otrok še slab. Lepo sončno vreme, pa je povzročilo, da je prišel sneg kopelet, mraz je popustil, nastopil bo jug, ki bo kmalu vezel letošnjo izredno hudo zimo.

— Obrtniško združenje je razpuščeno. Pred kratkim je bilo v Radečah razpuščeno obrtniško združenje, ki je delovalo že mnogo let. Razpuščila ga je Zbornica za TOI v Ljubljani, ki se opira na razpis ministrstva trgovine in industrije. Po tem razpisu je predpisana reorganizacija obrtniških združenj in razpust tistih organizacij, ki ne morejo vzdrževati svojega urada in ne plačevati primerno kvalificiranega tajnika. S to motivacijo je prenešeno obrtniško združenje v Krško, ki se združil z združenjem obrtnikov v tem kraju. Naši obrtniki pa s tem niso zadovoljni.

— Mislim, da odločajo pri tem samo drugi interesi, — je dejal Plesguen zaničljivo.

— Utrjujejo prve, to je res, — je dejal Escaldas, ne da bi se dal motiti. — Vidite, da sem iskren, ker vas hočem prepričati. O tem sem tako malo prepričan, da mislim, da mi ne boste mogli odgovoriti na tale ugovor: Če bi mogli mojega bratranca uničiti, bi vam gotovo plačal več, da bi molčali, nego drugi, da bi govorili. Renaud ni samo lastnik rod-binskega posestva, temveč ima tudi ogromne dohodke od svojih tvornic kavčuka. Lahko vam torej vaš molk plača. To, da se ne obrnete s svojo ponudbo nanj, dokazuje, da mu ni treba bati se vas.

— Bal bi se me še preveč, če bi mu bilo znano, kaj vem. Nobena pogodba bi mu ne prinesla popolne gotovosti. Ne poznate ga. Dal bi me odstranili.

— Marc je zadržtel. Mešanec je bil našel glas, ki je pričal, da ve strašno resnico.

— Končno, — je zašepetal Plesguen po kratkem razmišljanju zamolko in stopil k njemu. — Česa morete torej doletiti markiza de Valcor?

V črnih Bolivijevih očeh se je zasvetil žarek.

— Ali postanete moj zaveznik, če vam povem to? — je vprašal Escaldas.

— Zaveznik? Kakšen izraz pa je to, gospod? Mislim, da me ne more ni na svetu pripraviti do tega, da bi se zvezal z vami, zlasti pa ne za dejanja, ki se boje svetlobe.

— Ponaolvjam vam, gospod de Plesguen, da se bojim za življenje, kjer gre za Valcora. Ogljubite mi vsaj pod prisogo, da ga ne boste posvarili pred menoj, pa naj vam povem karkoli.

Skrb za žensko lepoto

Mae Westova je huda nasprotnica presutih žensk — Zobotrebce lahko dobe moški v restavracijah zastoj

ltd. Drža telesa mnogo pripomore k izpolnitvi lepote. Mae Westova svari ženske pred tem, da bi nosile čevljičke pol številke manjše od nog. Muke se že kako prenosa, toda ženska se pri tem ne počuti dobro in posledica je, da trpi njena lepota.

Glede kopeli predlaga ameriška filmska igralka prhe. V ta namen je po njenem mnenju najboljša stara kad. Priporoča tudi kopel v želatini, da postane koža gladka in mehka kakor žamet. O lepoti svojega obraza se mora ženska večkrat prepričati pred zrcalom. Razen tega mora pa rada poslušati mnenje o sebi, in sicer od mnogih stran. Nihče namreč ni tak, kakršen se vidi sam, temveč tak, kakršnega vidijo drugi. Seveda je mnogo odvisno od tega ali je oni drugi konkurent ali ne. Konkurenca je Mae Westovo svoj čas tako raztrgala, da njena umetnost na filmskem nebu dolgo ni mogla prav zažareti.

Reforme v ameriških kaznilnicah

V državni kaznilnici v Missouriju name-ravajo uvesti klasifikacijo kazencev. Klasificirati jih hočejo na podlagi dusevnih in fizičnih skusenj ter družabne preteklosti. To se je že obneslo v dveh velikih ameriških pobiljševalnicah. S tem je namreč omogočeno primerno ravnanje z jetniki, da se nikomur ne godi krivica, odnosno da se pobiljšajo, preden zapuste kaznilnico.

Poleg te reforme se obeta še druga. Vse kaznjence bodo učili dve ali tri ure dnevno brati, pisati in računati. To velja za ne-pismene. Pismeni se bodo pa učili stroje-pija, stenografije in knjigovodstva. Uči-teljje hočejo izbrati iz vrst kaznjencev samih, ki jih je v državni kaznilnici Missouri 4100. Udeležba v tečajih ne bo obvezna, toda uprava kaznilnice upa v popoln uspeh, in sicer iz dveh razlogov. Skušnje v kaz-nilnicah, kjer že imajo tečajse, so pokazale, da jih poseča 95 odstotkov kaznjencev. Kaznjenci morajo presedeti v celicah dve tretjini dneva, in zato je razumljivo, da z veseljem pozdravijo vsako iz-premembo v svojem enolentnem življenju.

Da pri reformah niso ničesar prezrili, do-kazuje okolnost, da bodo organizirani tudi tečajji za nove paznike, da bodo temeljito pripravljeni na svojo odgovorno službo. V federalni kaznilnici v La Tuna je pa upra-

va sklenila nadomestiti kure z racami, ker je znano, da znosa race več jajc in da so stroški zanje manjši kakor za kure.

Kdaj se je začelo vikanje

V starih časih ni bilo vikanje nikjer v navadi. Vikanje naj bi bilo nekakšen znak spoštovanja odnosno posebnega izkazovanja časti, dočim ima tikanje vedno v sebi nekaj intimnega. V starih časih so se ticali med seboj prav tako znanci kakor tuji ljudje, višjih in nižjih slojev. Vikanje neznancev, starejših ali posebno čis-lanih ljudi se je pričelo šele v 3. in 4. stoletju. Zanimivo je, kako je prišlo do tega.

Takrat je vladal rimski cesar Dioklecijan in sicer od l. 284. do 305. po Kristusu. Njegov sovladar je bil Maksimilijan. Oba sta podpisovala vse državne listine in edikte. In če je prošil državljan cesaria kaj v javnih ali državnih zadevah, je moral napisati »vi«, ker sta bila vladarja dva. Ta navada se je potem prenesla na druge evropske vladarske dvore in vikanje je prišlo v modo. Pozneje niso rabili množine samo pri dveh, temveč tudi pri enem vladarju, da bi se ne užalili. Od kraljevskih in cesarskih dvorov je prešlo vikanje med ljudstvo. Najprej so vikalili vsi do gospoda in bogate ljudi, končno pa vse neznanec sploh. Na kmethih vikaio še zdaj tudi sorodnike, če so starejši, vikaio stare očete, očete, matere, strice, tikaio se pa samo bratje in sestre med seboj ter starši svoje otroke.

Prodaja parka v Novem mestu

Iz Novega mesta nam pišejo:

Gospod urednik!

Akoravno je že »Jutro« 18. t. m. poročalo o prodaji precej obirnega dela mestnega parka Nabavljajmi zadnji za zaidavo, dovolite še meni k tej zadevi v Vašem listu nekaj pripomb ker ta skiep mestnega odbora upravičeno razburja vse mestno prebivalstvo, saj s to prodajo izgubimo najlepši prostor s košatim sencnim drevoredom, katerega so v vročih poletnih dneh kaj radi obiskovali stari in mladi. Podobnega drugega drevoreda sploh nimamo v mestu in občina bi morala skrbeti, da dobi mesto še več takih sprehajališč, ne pa da še obstoječe, od prejšnjih občinskih odborov z velikim trudom pridoblje-

vrazil še bolj od mene, ko bo zvedel, kakšen zločin je zagrešil nad vašim rodom in vašo krvjo.

— Že drugič ste izgovorili besedo zločin, — je dejal Françoisin oče, ne da bi sedel. — Dobro. Recimo, da vaša kleveta ni brez vsake podlage. Ne trdite pa niti sami, da je bil zločin, ki naj bi ga bil zagrešil markiz de Valcor, storjen v Evropi. Vaša namigavanja se nanašajo nedvomno na njegovo mladost, ko ste se seznanili z njim med njegovimi raziskavanji divjih krajev. Tam dobi energija pogosto — in menda tam drugače sploh ni mogoče — krvave oblike. Ta dozdevni zločin torej ni za francoski zakon kaznivo dejanje, ker se mu odteguje, ker je bil storjen pred dvajsetimi leti.

— Za zločin, ki se mi zdi markiz sumljiv, da ga je storil, ni zastaranosti.

— Ah, vam se torej samo zdi sumljiv, — je ponovil Marc de Plesguen živahno. — Vi torej samo sumite... in drznete se... saj ste malo prej govorili o dokazih.

— O tem sem moralno prepričan, — je dejal Escaldas mirno, — kar se pa tiče dokazov, jih lahko skupaj dobiva.

— V kakšno svrhu?

— Da postanete gospodar...

— Za to ne gre, — ga je prekinil Marc nestrpno. — Vprašam vas, kakšen cilj zasledujete pri tem vi?

— V prvi vrsti se hočem osvetiti, razen tega pa imam na stvari tudi denarne interese.

Krinka ljubezni

Roman

Escaldas je videl, da je Marcova trdovratnost nekoliko popustila in da je razburjenje ublažilo izraz razdraženosti na njegovem obrazu. Marcu se ni več mudilo z odhodom.

— Obracam se k vam kot očetu, — je dejal Bolivijec spoštljivo. — Poznal sem vašo Francoise še kot otroka in vdan sem ji. Njeno srečo imam v svojih rokah, to vem dobro, vi pa nočete, da bi govoril z vami o tem...

Marc de Plesguen je molčal. Komaj je razumel smisel njegovih besed, plodov fantazije v lahkih možganjih tega južnjaka. Toda njegov gnev je tonil v žalosti. Francoise, njegove častihlepne lepote, kakor jo je nazival... Ah, da, take sanje o nedosegljivi zakonski zvezi so se lahko porodile samo v tej blodeči glavi. Ah, kaj bo z njim, če bo Francoise zaman trpela!

— Gospod de Plesguen, mislim, da bi za vas ne